

Samlenotat

Socialministeriet
(Ligestillingsafdelingen)
Beskæftigelsesministeriet

ldj
JIC

Rådsmøde for beskæftigelse og sociale anliggender den 1. juni 2006

17. maj 2006

Dagsordenen for rådsmødet forventes at se således ud:

Sag nr. 7113-0012

1. **Review af EU's strategi for bæredygtig udvikling: Social inklusion**
- Politisk debat (offentlig)
- Godkendelse af SPCs udtalelse udarbejdet i samarbejde med EMCO s. 3
2. **Kommissionens meddelelse om sociale tjenesteydelser af generel interesse**
KOM(2006)177
- Præsentation ved Kommissionen s. 9
3. **Forordningsforslag til gennemførelse af forordning 883/04 om koordination af social sikring**
KOM(2006)16
- Delvis generel indstilling s. 13
4. **Forordningsforslag til ændring af forordning 883/04 om koordination af social sikring og etablering af Annex XI**
KOM(2006)7
- Delvis generel indstilling s. 18
5. **Forordningsforslag til etablering af Det europæiske kønligestillingsinstitut**
KOM(2005)81
- Politisk enighed (offentlig) s. 20
6. **Beijing-plattformen – årlig opfølgning**
- Rådskonklusioner s. 22
7. **Flexicurity**
- Godkendelse af fælles bidrag fra EMCO og SPC s. 24
8. **Direktivforslag om overførsel af supplerende pensionsrettigheder**
KOM(2005)507
- Fremskridtsrapport s. 26
9. **Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om etablering af et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet - PROGRESS**
KOM(2004)488
- Politisk enighed (offentlig) s. 33

- 10. Forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker**
- Politisk enighed (offentlig) **s. 38**
- 11. Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2003/88/EF vedr. visse aspekter af organisering af arbejdstiden**
KOM(2004)607
- Politisk enighed (offentlig) **s. 41**

1. Review af EU's strategi for bæredygtig udvikling: Social inklusion

s. 3/47

- Politisk debat (offentlig)

- Godkendelse af SPCs udtalelse udarbejdet i samarbejde med EMCO

Resumé

Som led i revisionen af EU's bæredygtighedsstrategi vil en række rådsformationer, herunder EPSCO- rådet drøfte forslaget, herunder om EU's eksisterende mål og politikker er passende og tilstrækkelige til effektivt at imødegå ikke-bæredygtige udviklingstendenser og sammenhængen mellem bæredygtighedsstrategien og eksisterende arbejde, herunder Lissabonstrategien og den åbne koordinationsmetode på det sociale område. Formandskabet vil på baggrund af drøftelserne i rådsformationerne udarbejde et oplæg om den reviderede strategi til det Europæiske Råd den 16. juni 2006.

EU's strategi for bæredygtig udvikling har fokus på at skabe sammenhæng mellem et bredt spektrum af miljømæssige, sociale og økonomiske emner i en intern og en ekstern sammenhæng. Det fremgår af Kommissionens meddelelse, at den reviderede strategi har til formål at videreudvikle og øge hastigheden af den hidtidige indsats på en måde, som er nødvendig i forhold til at standse ikke-bæredygtige udviklingstendenser. Udfordringerne foreslås løst i et samarbejde mellem myndigheder og civilsamfund og ved EU's samarbejde internationalt.

Baggrund

KOM (2005) 658 final.

EU's strategi for bæredygtig udvikling blev vedtaget på topmødet i Göteborg i juni 2001. Dermed tilføjede Det Europæiske Råd en miljømæssig dimension til EU's Lissabonstrategi. Rådet besluttede samtidig, at EU's bæredygtighedsstrategi skal revideres i forbindelse med tiltrædelse af hver ny EU-kommission. I 2002 blev bæredygtighedsstrategien tilføjet en ekstern dimension i form af en række globale politikker og forpligtelser, som indgik i EU's bidrag til Verdenstopmødet for Bæredygtig Udvikling i Johannesburg.

En offentlig høring iværksat af Kommissionen i 2004 om strategien, de opnåede resultater og fremtidige behov pegede på, at strategien mangler tydeligt fokus, klar ansvarsfordeling og arbejdsdeling, ejerskab og bredere støtte, internationalt perspektiv, konkret opfølgning samt specifikke målsætninger og tidsfrister.

I juni 2005 vedtog Det Europæiske Råd en erklæring med vejledende principper for bæredygtig udvikling til støtte for arbejdet med revisionen af strategien. Erklæringen gengiver den brede og langsigtede vision for bæredygtig udvikling, identificerer de vigtigste målsætninger for EU's politik og initiativer og beskriver, hvordan EU vil opnå disse mål. Erklæringen indgår i bilaget til Kommissionens meddelelse.

På sit møde d. 16.-17. december 2005 tog Det Europæiske Råd præsentationen af Kommissionens meddelelse om den reviderede strategi til efterretning. Det Europæiske Råd ser frem til i juni 2006 at kunne vedtage en ambitiøs og sammenfattende strategi, som omfatter mål, indikatorer og en effektiv opfølgingsmekanisme, der integrerer den interne og eksterne dimension samt bygger på en positiv, langsigtet vision med henblik på at samle EU's prioriteringer og mål for bæredygtig udvikling i en klar, sammenhængende strategi, der er let at kommunikere til borgerne.

Hjemmelsgrundlag

Overvejelser om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Formål og indhold

Kommissionens meddelelse om den reviderede strategi identificerer seks nøgleindsatsområder - klimaforandringer og renere energiformer, offentlig sundhed, social eksklusion, demografi og migrationer, forvaltning af naturressourcer, bæredygtig transport, global fattigdom og udvikling - som kræver styrket prioritering og handling på højeste politiske fællesskabsniveau for at imødegå de største udfordringer, der knyttet til at opnå bæredygtig udvikling.

Inden for disse områder vil Kommissionen forfølge eksisterende målsætninger og initiativer, som oplystes i bilag 2 til meddelelsen, gennem fremskridtsrapporter og debatter mellem Det Europæiske Råd og Parlamentet mindst hvert andet år og en ny revision af bæredygtighedsstrategien i 2009. Herudover foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne reviderer deres nationale bæredygtighedsstrategier inden udgangen af 2006 i lyset af EU's strategi. I forlængelse heraf foreslår Kommissionen også, at medlemslandene gennemfører et peer review af de nationale strategier med henblik på erfaringsudveksling mellem medlemslandene om politik, der virker, og som vil være mulig at implementere på tværs af nationalstaterne.

Formandskabet har etableret en Friends-of-the-Presidency-gruppe med en repræsentant for hver medlemsstat. Gruppens opgave er at strømline Rådets arbejde og drøftelserne af bæredygtig udvikling. Formandskabet og vennegruppen vil på baggrund af drøftelserne i rådsformationerne udarbejde oplæg om den reviderede strategi til det Europæiske Råd den 16. juni 2006.

Formålet med drøftelsen i EPSCO- rådet er at bidrage til forberedelsen af den endelige revision af bæredygtighedsstrategien med en drøftelse ud fra en social- og beskæftigelsesmæssig vinkel.

Som baggrund har Komitéen for Social Beskyttelse i samarbejde med Beskæftigelseskomitéen udarbejdet en udtalelse om bæredygtighedsstrategien i relation til social- og beskæftigelsespolitik.

Heraf fremgår, at det er nødvendigt i lyset af den demografiske udvikling at adressere spørgsmålet om arbejdskraftsudbud. Derfor bør kvalitet i arbejde, produktivitet og social sammenhæng være vigtige ingredienser i bæredygtighedsstrategien. Lissabon – strategien skal implementeres, herunder i form af opfyldelse af beskæftigelsesmålene, øge arbejdsudbudet, forbedre arbejdstagernes og virksomhedernes tilpasningsevne samt øge investeringerne i menneskelig kapital.

Reduktion af fattigdom samt social sammenhæng er centralt for en holdbar udvikling og er basis for holdbar vækst. For at bæredygtighedsstrategien skal blive en succes er det nødvendigt med tæt samarbejde med de eksisterende processer i den åbne koordinationsmetode samt Lissabon-strategien.

Såfremt bæredygtig udvikling skal opnås, fordres det, at de sociale systemer er holdbare ved at sikre deres evne til at yde adækvat støtte, deres evne til at imødekomme borgernes øgede behov samt deres økonomiske holdbarhed.

Det nævnes, at dårligt miljø har tendens til at ramme de mest udsatte grupper, og der er derfor behov for at identificere og støtte en miljøpolitik, som vil hjælpe til at reducere fattigdom og eksklusion. I øvrigt siges det, at velfungerende sociale systemer kan lette miljømæssige forbedringer, idet samfund, der hænger godt sammen, vil være mere villig til at kapere strukturelle ændringer, i og med at de er bedre rustet hertil. s. 5/47

Bæredygtig udvikling handler om fairness mellem generationerne og sikring af lige muligheder mellem generationerne. Perspektivet for bæredygtig udvikling har derfor betydning for indretningen af fremtidsrettede pensionssystemer og reformer på sundhedsområdet. Det kræves, at disse elementer både adresserer økonomisk holdbarhed og tilstrækkeligheden af ydelserne.

Et bæredygtighedsperspektiv kræver ligeledes, at fattigdom blandt børn sættes i fokus, herunder den negative sociale arv. Der er således behov for udbygning af en familiepolitik, som støtter børns udvikling, herunder i form af bedre jobmuligheder for mødre og bedre muligheder for at kombinere arbejds- og familielivet. Det er også nødvendigt, at den horisontale bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse på alle relevante politikområder styrkes. Det er i denne forbindelse vigtigt og i overensstemmelse med princippet om god regeringsførelse, at de berørte befolkningsgrupper tages med på råd.

For så vidt angår en livs- cyklustilgang til arbejdet nævnes det, at medlemsstaterne fortsat bør forfølge skiftet hen i mod aktive og forebyggende politikker. Derfor skal det indledende skolesystem forbedres; der skal være effektiv indslusning af unge til arbejdsmarkedet; der skal udvikles livslang læring, herunder arbejdspladsstrategier; kønsaspektet skal indgå horisontalt i alle politikområder, og der skal udvikles en intergenerational tilgang.

Om den eksterne dimension hedder det i udtalelsen, at der skal være konsistens mellem EU's interne og eksterne politikker, fx ved fremme af kernestandarder på arbejdsmarkedet og anstændigt arbejde, fremme af sociale kernestandarder samt hensigtsmæssig styring af økonomisk migration. Også den beskæftigelsesmæssige og sociale dimension i udviklingsbistanden bør forstærkes.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig i sagen.

Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Kommissionens meddelelse forventes ikke at medføre direkte ekstra statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, idet meddelelsen er en ramme, som bygger på eksisterende mål og tiltag. Hvis meddelelsen fører til nye forslag til direktiver el. lign., vil eventuelle økonomiske konsekvenser skulle undersøges.

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Den endelige reviderede strategi kan få positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet, hvis det lykkes at skabe konsensus om de identificerede nøgleindsatsområder – og hvis den politiske konsensus udmønter

sig i beslutninger og handlinger, så der sker en reel implementering af de eksisterende mål og indsatser. s. 6/47

Høring

Kommissionens meddelelse blev drøftet i EU-specialudvalget for miljø den 8. februar 2006. Miljøstyrelsen har desuden haft meddelelsen i generel høring i en bred kreds. Rækken af høringssvar er refereret i samlenotat forud for miljøministrenes møde den 9. marts 2006.

Udtalelsen fra Komitéen for Social Beskyttelse har været i skriftlig behandling i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold samt på et møde i udvalget den 17. maj 2006.

FA har sendt en udtalelse på engelsk, der er sålydende:

“First of all we want to underline the fact that we welcome that the scope of the proposed directive is being limited as it excludes "housing, childcare and support to families and persons in need".

As a more specific comment under the heading of Contribution of the OMC, we want to express our concern about the remarks on pension plans. It says " The perspective of sustainable development is integral to the design of forward-looking pension and healthcare reforms" We agree in principle to the statement, but want to call your attention to the fact of the ongoing discussions at EU level on Portability of supplementary pensions.

I refer to (COM(2005/507) of October 20, 2005.

That proposal creates a large number of complex problems which is being dealt with in other fora. The essence that we want to convey, is the whole portability discussion, creates insecurity about validity, durability and value of pensions, notably supplementary pensions, and that is detrimental to the whole concept of sustainable development.

Particularly now, when ageing and demography is on the agenda in Europe it is important with stability about pensions. A better coordination at EU level is to wish for.

On the issue of education and training we are in accordance with the opinion expressed and want to add that continuing training and lifelong-learning are major focus areas for the social partners in the financial sector, at national and European level.

Also we support the comments about immigrants and their integration as important to economic efficiency and social cohesion.

A final point and important to the objectives of the Lisbon strategy is the Danish model of Flexicurity which has proven its results as promoting an active labour market policy with low unemployment.

We stress that the model is not transferable in its entity but some of the core and basic elements are useful when talking a sustainable development strategy. The labour market is one of the major if not the most important player in resolving the challenge confronting the issues dealt with in the papers on the development strategy.”

De Samvirkende Invalideorganisationer bemærker, at det er meget positivt, at den danske regering, som en del af opfølgningen på Lissabon strategien, konkret har indarbejdet handicapområdet. Inklusion af mennesker med handicap er et vigtigt element i opfyldelsen af de fast-

satte mål om en bæredygtig udvikling og for at sikre den fremtidige sammenhængskraft i samfundet – og naturligvis ikke mindst en øget erhvervsandel af mennesker med handicap. s. 7/47

Inklusion af mennesker med handicap på arbejdsmarkedet forudsætter, som DSI og European Disability Forum til stadighed har fremført, imidlertid en forstærket indsats for mainstreaming af handicapområdet. Det betyder, at alle sektorer skal tænke på og indarbejde, at deres generelle ydelser gøres tilgængelige for alle mennesker, også mennesker med handicap.

For eksempel er det ikke tilstrækkeligt, at beskæftigelsessektoren alene iværksætter inkluderende foranstaltninger. Hvis det enkelte mennesker med handicap fx ikke kan transportere sig til og fra arbejdspladsen, eller ikke kan anvende arbejdspladsens IT-teknologi, fordi den ikke er tilgængelig for alle. På den måde øver forholdene i andre sektorer end beskæftigelsessektoren, negativ indflydelse på den enkeltes mulighed for at deltage aktivt på arbejdsmarkedet og færdes frit i samfundet.

Med andre ord er det nødvendigt, at alle sektorer automatisk inddrager og medtænker, hvordan der i bred forstand skabes tilgængelighed for mennesker med handicap. Det gælder eksempelvis og som nævnt i transportsektoren, der skal tilvejebringe tilgængelige transportmuligheder, i den sociale sektor, hvor der formidles personlig og praktisk hjælp m.v., på IT-området, hvor den digitale teknologi skal kunne anvendes af alle, også af fx blinde og bevægelseshandicappede, i uddannelsessektoren, hvor livslang læring forudsætter, at der også er reelle uddannelses muligheder for mennesker med handicap. På uddannelsesområdet kan mennesker med handicap fx ikke ansøge om specialpædagogisk støtte til hjælpemidler og materialer, som kan kompensere for funktionsnedsættelsen, på åbne uddannelser eller uddannelser over konferensniveau.

Mange flere eksempler kan nævnes. Et inkluderende samfund indebærer en langt mere intensiv indsats i de enkelte sektorer for at skabe tilgængelighed og lige muligheder for alle. Ellers bliver mennesker med handicap ikke alene forskelsbehandlet, men vil ikke kunne deltage på arbejdsmarkedet og bidrage til udviklingen i det omfang, det er ønskeligt og nødvendigt.

Personer med nedsat arbejdsevne kan bidrage til samfundsøkonomien igennem et job, men det forudsætter en styrket indsats for mainstreaming i fremtiden. Samfundet skal indrettes tilgængeligt for alle i bred forstand og de nødvendige handicapkompensatoriske foranstaltninger skal formidles af de relevante sektorer.

Når man taler om behovet for en længere og mere fleksibel arbejdsperiode for det enkelte menneske, er det samtidig nødvendigt at medtænke de særlige behov, som mennesker med nedsat arbejdsevne har i løbet af deres arbejdsliv. For eksempel bør aldersgrænsen for handicapkompenserende ydelser forlænges på samme måde som aldersgrænsen for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Kommunernes Landsforening nævner, at for så vidt SPCs mening om Sustainable Development strategy, er KL enige i behovet for succesfuld integration af immigranter. Et område der må være vigtigt i hovedparten af EU 15 landene. Her er et behov for at lære fra de succesfulde tilfælde.

Regeringens foreløbige generelle holdning.

Regeringen anerkender, at EU allerede i dag har mange ambitiøse målsætninger, som fortsat savner implementering. Derfor bakker Danmark op om strategiens ambition om at levere re-

sultater og at styrke opfølgningen frem for at opstille en række nye mål. Regeringen s. 8/47 kan ligeledes generelt støtte udtalelsen fra Komitéen for Social Beskyttelse.

Generelle forventninger til andre landes holdning

De fleste lande støtter generelt Kommissionens udspil til revision af bæredygtighedsstrategien. De fleste lande støtter også de udvalgte kerneindsatsområder. Visse lande peger på, at meddelelsen ikke i tilstrækkelig grad afspejler alle tre dimensioner af bæredygtig udvikling, og nogle lande finder ikke, at EU's eksterne relationer og forpligtelser er tilstrækkeligt dækket.

Visse lande mener, at strategien i højere grad bør indeholde operative og kvantitative målsætninger og tidsfrister. Flere lande har givet udtryk for, at målsætningerne i bilaget til Kommissionens meddelelse bør indarbejdes i selve strategien. Mange lande peger på, at det er vigtigt at udnytte synergi mellem de forskellige indsatsområder og i forhold til andre processer. Alle lande peger på relationerne til Lissabon-processen og til Cardiff processen om miljøintegration.

Udtalelsen fra Komitéen for Social Beskyttelse har generel opbakning blandt medlemsstaterne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er oversendt til Folketinget den 3. februar 2006. Sagen har været forelagt Folketinget i forbindelse med forberedelse af rådsmøde (miljø) den 9. marts 2006, rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20. marts 2006, rådsmøde (transport) den 27. marts 2006, rådsmøde (generelle anliggender) den 10.-11. april samt rådsmøde Ecofin den 5. maj.

2. Kommissionens meddelelse om sociale tjenesteydelser af generel interesse s. 9/47
KOM(2006)177
- Præsentation ved Kommissionen

Resumé

I meddelelsen opridses en række træk, som kan danne grundlag for en definition af begrebet sociale tjenesteydelser af generel interesse. Kommissionen vil overveje initiativ til en retsakt med henblik på at skabe klarhed.

Baggrund

Meddelelsen skal ses som en opfølgning af Kommissionens hvidbog om tjenesteydelser af generel interesse, hvori der blev stillet i udsigt en systematisk tilgang med henblik på at identificere og anerkende de særlige træk, der karakteriserer sociale og sundhedsmæssige tjenesteydelser af almen interesse og for at skabe klarhed med hensyn til den ramme, inden for hvilken de opererer. Nærværende meddelelse omhandler dog ikke sundhedsområdet. Det lægges til grund, at det er op til medlemsstaterne at definere, hvad der skal forstås ved tjenesteydelser af generel økonomisk interesse og navnlig ved tjenesteydelser af generel interesse.

På rådsmødet lægges der op til en præsentation af meddelelsen. Herudover forventes det, at formanden for Komitéen for Social Beskyttelse vil kommentere meddelelsen.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant

Nærhedsprincippet

Ikke relevant

Formål og indhold

Ifølge meddelelsen er der følgende to hovedkategorier af sociale tjenesteydelser: lovbestemte og supplerende socialsikringsystemer, organiseret på forskellig vis, som dækker de vigtigste risici i forbindelse med sundhed, alderdom, arbejdsulykker, arbejdsløshed, tilbagetrækning og invaliditet og andre centrale tjenesteydelser, som ydes direkte til en person. Sådanne ydelser spiller en rolle med hensyn til forebyggelse og social sammenhæng og baner vejen for social inklusion samt sikrer grundlæggende rettigheder. Som eksempler nævnes ydelser til personer i krise på grund af misbrug, gæld, arbejdsløshed eller familieopløsning: ydelser med henblik på integrering af immigranter: ydelser rettet imod børn og ældre eller personer med handicap. Endelig nævnes socialt boligbyggeri. Nogle ydelser dækker to eller flere kategorier.

Det er ifølge meddelelsen også karakteristisk, at ydelserne gives ud fra et solidaritetsprincip, at de er omfattende og retter sig mod mennesker, der har behov herfor. De garanterer de grundlæggende rettigheder og beskytter de mest udsatte. Endelig nævnes, at de er non-profit baserede og ofte har oprindelse i landenes kulturelle arv.

Der refereres i meddelelsen til domstolspraksis, hvorefter det er fastslået, at enhver økonomisk aktivitet med henblik på at yde varer eller ydelser på et givet marked af en virksomhed konstituerer en økonomisk aktivitet, uafhængig af virksomhedens juridiske status. Det siges også, at næsten alle tjenesteydelser på det sociale område kan betragtes som økonomiske ak-

tiviteter i Traktatens forstand. Ifølge Kommissionen giver dette forhold anledning til usikkerhed, om end Domstolen har forsøgt at skabe klarhed. s. 10/47

Det konkluderes, at sociale tjenesteydelser bl.a hviler på principper om universalitet, transparens, kontinuitet og tilgængelighed.

Det er herefter Kommissionens intention at påbegynde en bred konsultationsproces med henblik på at definere sociale tjenesteydelsers karakteristika sammenholdt med Fællesskabets regelgrundlag i øvrigt.

Kommissionen vil hvert andet år udgive en rapport om sine studier af emnet og vil overveje, hvorvidt der er behov og juridisk mulighed for et forslag til retsakt på området.

Europa- Parlamentets udtalelser

Parlamentet har ikke udtalt sig om meddelelse,

Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor.

Ikke relevant

Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Meddelelsen har ingen statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Høring

Meddelelsen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold samt behandlet på et møde i udvalget den 17. maj 2006.

LO finder, at meddelelsen ikke er lysende klar. Det skyldes dels, at emnet er kompliceret, og at problemernes indhold og omfang endnu ikke er fuldt belyst. Det vil muligvis blive klarere, når Kommissionen har gennemført ovennævnte bredere høring og overvågningsprocedurer. Som udgangspunkt er det positivt, at Kommissionen lægger op til en større afklaring og retssikkerhed i forholdet mellem sociale tjenesteydelser og EU's regler. Ikke mindst EU's regler om det indre marked (konkurrence, statsstøtte) og om offentlige kontrakter (udbud, koncessioner, offentligt privat samarbejde) kan give anledning til mange problemer i hverdagen. Det gælder imidlertid ikke alene for sociale tjenesteydelser.

Efter LO's opfattelse må formålet med meddelelsen være at overveje i hvilket omfang sociale tjenesteydelser bør undtages fra eller have en særlig behandling i forhold til EU's ovennævnte regler. Det vil blandt andet betyde, at medlemsstater, myndigheder, leverandører og brugere bliver mindre afhængige af konkrete afgørelser fra EF-Domstolen.

Efter LO's opfattelse er det uklart, om sådanne overvejelser indgår i Kommissionens planer. Dog nævner meddelelsen udtrykkeligt muligheden af opfølgende lovgivningsdirektiver på et senere tidspunkt.

Kommissionen vil i første omgang iværksætte en bred høring af relevante aktører, som skal føre til større afklaring af mulige vanskeligheder. LO finder en høring vigtig, men efterlyser større klarhed over, hvad høringen sigter mod, og hvad den vil fokusere på. Endvidere er det for LO meget væsentligt, at fagbevægelsen inddrages i høringsprocessen på alle relevante

planer, herunder europæisk plan. Meddelelsen nævner alene medlemsstater, leverandører og brugere som relevante aktører. s. 11/47

Kommissionen vil også iværksætte en overvågningsprocedure med rapporter hvert andet år. Det skal foregå inden for den åbne koordinering, som det kendes på området for social inklusion. Proceduren skal tilsyneladende alene vedrøre udveksling af information om problemer i forholdet til EU's regler om det indre marked. LO har ikke indvendinger mod en sådan procedure, men igen er formål og fokus ikke lysende klart. Det er også uklart, hvordan Kommissionen i praksis vil inddrage arbejdsmarkedets parter i dette løbende arbejde.

Endelig vil LO gøre opmærksom på, at Kommissionens fortolkning af EF-Domstolens praksis vedrørende sociale tjenesteydelser af almen økonomisk interesse bør analyseres nærmere. Kommissionen tager udgangspunkt i sit seneste forslag til revideret servicedirektiv. Her undtages sociale tjenesteydelser med tilknytning til (relating to) social boligpolitik, børnepasning og støtte til familier og personer med særlige behov (in need). Efter LO's opfattelse er Kommissionens reviderede forslag for uklart. Det skal for eksempel være klart, at hjemmehjælp og lignende velfærdsydelser er omfattede af undtagelsen. Det samme skal være klart i definitionen af sociale tjenesteydelser i meddelelsens afsnit 1.1.

Ifølge Kommissionen betyder EF-Domstolens afgørelser, at (næsten) alle sociale tjenesteydelser på det sociale område kan anses som økonomiske aktiviteter og dermed som omfattede af EU's regler om det indre marked. Der henvises til nederst side 6 i afsnit 2.1. Hvis tjenesteydelser alene eller i alt væsentligt har et klart socialt og solidarisk formål, bør de efter LO's opfattelse ikke uden videre altid anses som økonomiske aktiviteter. Og selvom de må anses som sådanne, skal traktatens artikel 86, stk. 2 gøre det muligt for medlemsstaterne at begrænse retten til fri bevægelighed, konkurrencefrihed og statsstøtte i det omfang denne ret forhindrer opfyldelsen af de sociale og solidariske opgaver. Her er der behov for yderligere afklaring.

Afsluttende har LO ingen indvendinger mod meddelelsen, men ønsker mere klarhed og fokus på, hvad det er Kommissionen egentligt vil. Er øvelsen eksempelvis et skridt i retning af et senere rammedirektiv om tjenesteydelser af almen interesse, således som store dele af Europaparlamentet ønsker det? Eller er det blot en dans på stedet?

Endelig bør arbejdsmarkedets parter som væsentlige sociale aktører inddrages aktivt i de foreslåede høringer og procedurer.

FTF finder det overordnet hensigtsmæssigt, at man i Kommissionen arbejder videre med at få defineret begrebet "Social Services of general interest". Fordi der herved bør kunne skabes en højere grad af enighed om definition af begrebet og dermed en højere grad af juridisk sikkerhed, hvad angår definitionen.

Samtidig er FTF dog af den opfattelse, at det i lighed med, hvad Parlamentet vedtog ved sin første høring af Servicedirektivet, i høj grad bør overlades til medlemsstaterne at fastlægge, hvilke serviceområder der er af væsentlig almen interesse.

Hvad angår opstillingen af to hovedkategorier af Social Services i notatet på side 4, kan vi med tilfredshed konstatere, at uddannelsesområdet ikke er nævnt. FTF er af den opfattelse, at uddannelsesområdet bør undtages på samme måde som sundhedsområdet i det videre arbejde med definitionen af tjenesteydelser af almen interesse.

FTF ønsker meget gerne at blive inddraget i den videre proces med behandlingen af definitionen af tjenesteydelser af almen interesse således, som der lægges op til i notatets konkluderende afsnit. s. 12/47

KL har ingen bemærkninger til Kommissionens meddelelse om tjenesteydelser af almen interesse (COM (2006) 177 final). - ud over være enig i, at der er behov for en retlig afklaring af begreberne således som Kommissionen forsøger.

AC henviser til sit høringsvar af 20. april 2006 vedr. servicedirektivet og finder, at der er behov for at undtage uddannelse fra direktivets dækningsområde, sådan som det er sket med sundhedsydelser. Alternativt kan der være behov for en analyse, en meddelelse om uddannelsesserviceydelser, sådan som der nu er lagt op til på det sociale ydelsesområde forud for vedtagelse af servicedirektivet.

Endvidere afklarer meddelelsen ikke det grundlæggende spørgsmålet om, hvornår der er tale om serviceydelser af almen økonomisk interesse og serviceydelser af almen interesse.

Endelig er det fortsat uklart i hvilken udstrækning nationalstaterne reelt har mulighed for at træffe beslutninger om at definere, hvad der er sociale serviceydelser. AC skal i den forbindelse pege på det problematisk i, at det i dag er overladt til EF-domstolen at fastsætte, hvor grænserne går for fri (europæisk) konkurrence set i.f.t. national fortolkning af (sociale) serviceydelser.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Man kan fra dansk side støtte, at der iværksættes en konsultationsproces med henblik på at skabe større klarhed over begrebet sociale tjenesteydelser af almen interesse og deres samspil med Traktatens konkurrenceregime.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene har generelt hilst Kommissionens initiativ velkomment.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forordningsforslag til gennemførelse af forordning 883/04 om koordination af social sikring s. 13/47
KOM(2006)16
- Delvis generel indstilling

Resumé

Der foreslås procedurer for den praktiske gennemførelse af bestemmelserne i forordning 883/2004 for alle berørte parter – forsikringstagerne, de sociale sikringsinstitutioner og medlemsstaternes kompetente myndigheder. Hensigten er at forbedre de nuværende procedurer ved at forenkle dem, herunder ved at indføre elektronisk informationsudveksling og gøre de eksisterende bestemmelser klarere. Forslaget kræver ikke lovgivning i Danmark men ændring af administrative forskrifter. Der behandles alene afsnit I og II.

Baggrund

I henhold til artikel 89 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger fastsættes de nærmere regler for forordningens gennemførelse i en særskilt forordning.

Reglerne om koordinering af de enkelte medlemsstaters sociale sikringsordninger indgår som led i den frie bevægelighed for personer. Koordineringen sikres for tiden af forordning 1408/71 og gennemførelsesforordningen 574/72. Forordning 883/2004 skal erstatte forordning 1408/71. De nye koordineringsbestemmelser i forordning 883/2004 kan imidlertid først finde anvendelse, når den tilsvarende gennemførelsesforordning er blevet vedtaget til afløsning af forordning 574/72.

Det bemærkes, at det kun er forslagens afsnit I og II, der bliver forelagt for Rådet på nuværende tidspunkt. De efterfølgende afsnit vil blive behandlet i de kommende måneder, hvorefter forslaget skal forelægges i sin helhed. Vedtagelsen af især bestemmelserne om digitalisering af dataudvekslingen vil afhænge af, i hvilket omfang der kan opnås enighed om overgangsordninger, der tager hensyn til medlemsstaternes eksisterende digitalisering.

Først, når der er opnået politisk tilslutning til alle forslagens afsnit, vil det samlede forslag kunne fremlægges til politisk vedtagelse. Da en retsakt kun kan vedtages endeligt som en helhed, vil en tilslutning ifølge sagens natur kunne tages op igen til fornyet drøftelse på et senere tidspunkt.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i Traktatens art. 42 og 308.

I medfør af art. 42 vedtager Rådet efter fremgangsmåden i art. 251 de foranstaltninger vedrørende social tryghed, som er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes område.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artiklen omhandlede fremgangsmåde.

Efter art. 308 udfærdiger Rådet, såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre Fællesskabets mål inden for Fællesskabets rammer, og Traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet en udtalelse herom fra Europa-Parlamentet, forskrifter herom.

Nærhedsprincippet

s. 14/47

Om nærhedsprincippet er i forslaget angivet, at subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, i det omfang forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målet, nemlig at vedtage gennemførelsesbestemmelser, der skal sikre indførelse af koordineringsforanstaltninger, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket også udtrykkeligt er nævnt i forordning 883/2004 (betragtning 45). I Traktatens artikel 42 er det således fastsat, at Rådet vedtager de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed.

Disse bestemmelser er blevet udmøntet i form af en koordineringsforordning, hvis anvendelsesområde gradvis er blevet udvidet til at omfatte selvstændige erhvervsdrivende, studerende, pensionister, tjenestemænd og nu samtlige forsikringstagere.

Forordningen har i sig selv kun til formål at fastlægge de foranstaltninger, der er nødvendige for, at de personer, der er omfattet af den, kan rejse, opholde sig eller bo i en anden medlemsstat uden at miste deres sociale sikringsrettigheder. For at garantere, at rettigheder bevares, er der i forordningen fastsat forskellige bestemmelser, der afspejler de specifikke behov i de forskellige sociale sikringsgrene. Den indeholder dog også nogle generelle principper, der gør det muligt at få koordineringen til at fungere. Disse principper omfatter princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, om ligestilling af begivenheder, og om ligebehandling. Medlemsstaterne skal overholde disse principper, men har alene kompetencen til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Når det drejer sig om grænseoverskridende tilfælde, kan intet land handle på egen hånd. De eksisterende bilaterale overenskomster er blevet erstattet af koordineringsforordningen, som derved har muliggjort forenkling og ligebehandling af forsikringstagerne, samtidig med at de enkelte landes nationale bestemmelser om social sikring overholdes.

Koordinering af de nationale socialsikringsordninger giver kun mening, hvis det sker på fællesskabsplan: Koordineringens grundlag og berettigelse er personers frie bevægelighed inden for EU.

Disse regler berører alle europæiske borgere, der flytter inden for EU, uanset årsagen hertil.

Det er fortsat kun medlemsstaterne, der har kompetence til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

Regeringen er enig i denne vurdering.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fastlægge procedurerne for den praktiske gennemførelse af bestemmelserne i forordning 883/2004 for alle berørte parter – socialt sikrede, de sociale sikringsinstitutioner og medlemsstaternes kompetente myndigheder. Hensigten er at forbedre de nuværende procedurer ved at forenkle dem og gøre de eksisterende bestemmelser klarere.

Hensigten er også at forbedre servicen over for borgerne, og derfor er der i forslaget fokus på, at det så vidt muligt skal være de kompetente myndigheder – og ikke borgeren – der skal belastes i forhold til de forskellige procedurer. Oplysninger skal derfor ikke i samme grad som i dag gå fra borgeren til de enkelte medlemsstaters forskellige myndigheder og institutioner men skal udveksles mellem medlemsstaterne imellem.

Forslaget fokuserer derfor i særlig grad på at anvende moderne metoder til udveksling af oplysninger, således at der benyttes elektronisk overførsel i stedet for som nu papirblanketter. s. 15/47

Samtidig foreslås, at en del af de bilag til forordningen, der indeholder oplysninger om medlemsstaternes institutioner, myndigheder og forbindelsesorganer, erstattes af en database, som løbende opdateres af medlemsstaterne.

Afsnit I – Almindelige bestemmelser

Heri fastlægges forordningens generelle procedurebestemmelser, herunder om samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de berørte personer og institutionerne samt mellem institutionerne indbyrdes. Som nævnt ovenfor lægges der op til, at de papirgange, som eksisterer i dag, skal erstattes af elektroniske informationsoverførsler. Endvidere foreslås indførelse af foreløbige afgørelser i visse situationer, hvor der mellem institutionerne er tvist om, hvilken stats lovgivning der skal finde anvendelse i en konkret situation.

Afsnit II – fastlæggelse af hvilken lovgivning der skal anvendes

De materielle regler, der forskriver hvilket lands lovgivning om social sikring, der skal finde anvendelse, findes i forordning 883/2004. Udgangspunktet er, at arbejdslandets lovgivning finder anvendelse. Der gælder særregler for udstationering og arbejde i flere lande mv. Afsnit II i forslaget indeholder de praktiske fremgangsmåder og administrative procedurer, der skal følges, når afgørelse skal træffes efter disse særregler i forordning 883/2004.

Europa- Parlamentets udtalelser

Forslaget skal vedtages i fælles beslutningstagen med Europa- Parlamentet. Rådet træffer dog afgørelse med enstemmighed. Europa- Parlamentets positioner kendes endnu ikke.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslagets anvendelsesområde er i dag reguleret ved forordning 1408/71 om vandrende arbejdstageres og selvstændiges samt deres familiemedlemmers sociale sikring og den tilhørende gennemførelsesforordning 574/72. Forordning 883/2004 ophæver forordning 1408/71, men finder først anvendelse, når den nye gennemførelsesforordning træder i kraft.

National dansk lovgivning berøres ikke, men forslagets vedtagelse vil kræve, at der sker ændringer i administrative forskrifter.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Forslaget til øget digitalisering af dataudvekslingen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder kan føre til såvel effektiviseringer som øgede udgifter i de berørte institutioner, afhængig af hvilke elektroniske løsninger der fastlægges. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at give et bud på forslagets finansielle konsekvenser.

Forslaget har ingen implikationer for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Forslaget indeholder ingen ligestillingsmæssige aspekter. Forenklingen af systemerne må forventes at medføre en mindre lettelse for erhvervslivet.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Amtsrådsforeningen har noteret sig, at national dansk lovgivning ikke berøres, men s. 16/47 at forslaget vil kræve, at der sker ændringer i administrative forskrifter herunder mere specifikt, at de i dag anvendte frister for refusion af sygeudgifter ændres. Ligeledes noterer foreningen sig, at forslaget til øget digitalisering af dataudvekslingen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder kan føre til såvel effektiviseringer som øgede udgifter i de berørte institutioner.

Endvidere noterer Foreningen sig med tilfredshed, at det fortsat (kun) er medlemslandenes kompetence at fastlægge, organisere og finansiere de nationale sociale sikringsordninger. Herved sikres at subsidiaritetsprincippet fortsat tilgodeses.

Foreningen tager forbehold for eventuelle økonomiske konsekvenser for det regionale niveau som følge af forslaget vedtagelse og gennemførelse.

AC finder det positivt, at forordningen bevirker, at arbejdstagere, der tager arbejde i andre lande, sikres en bedre service i form af, at det er de kompetente myndigheder og ikke borgeren/arbejdstageren, der skal belastes i forhold til forskellige administrative procedurer.

De Samvirkende Invalideorganisationer finder det som udgangspunkt positivt, at formålet med forslaget er at forbedre de nuværende procedurer og servicen for borgerne. Imidlertid har DSI vanskeligt ved at vurdere forslaget konsekvenser for de handicapkompenserende ydelser, som for mange mennesker med handicap er en nødvendig forudsætning for, at de kan tage ophold i andre lande, også for at arbejde.

Konkret ønsker DSI at vide, hvorvidt udlandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om betingelser for i særlige tilfælde at få hjælp efter lov om social service under midlertidigt ophold i udlandet, nr. 113 af 20. februar 2004) er i overensstemmelse med denne forordning.

Set i lyset af forordningens formål om at forbedre de nuværende procedurer og servicen for borgerne, er det afgørende for DSI, at det også gælder for mennesker med handicap. Center for Ligebehandling af Handicappede har tidligere dokumenteret, at der er en række problemer især i serviceloven, aktivloven, lov om kompensation til handicappede i erhverv samt i lov om specialpædagogisk støtte til videregående uddannelser. Problemerne relaterer sig til blandt andet servicelovens meget stramme fortolkning af domicilbegrebet, idet det forudsættes, at man skal opholde sig her i landet og kun i særlige tilfælde kan få hjælp under midlertidige ophold i udlandet.

Som udlandsbekendtgørelsen er formuleret, vil man ikke have en ubetinget ret til fx at medbringe sin kørestol eller sin bil under ethvert ophold i udlandet, selvom den enkelte er afhængig af disse hjælpemidler.

DSI ønsker derfor opklaret, om de danske kompensationsordninger, der fx vedrører handicappedes tilknytning til arbejdsmarkedet, er defineret af forordning 883/2004. Dette ønske er i mødekommet, idet der har været afholdt bilaterale møder mellem DSI og Socialministeriet.

LO og DA havde ingen bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning til forslaget er positiv.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemsstaters generelle holdning til forslaget er positiv.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forordningsforslag til ændring af forordning 883/04 om koordination af social sikring og etablering af Annex XI s. 18/47
KOM(2006)7
- Delvis generel indstilling

Resumé

Bilag XI er opført i forordning 883/2004, men selve indholdet er endnu ikke opregnet. Der er lagt op til, at bilag XI skal indeholde en beskrivelse af særlige bestemmelser for anvendelse af det enkelte medlemslands lovgivning, som har betydning for bl.a. tilkendelse af ydelser i det enkelte land ved anvendelsen af forordning 883/2004.

Baggrund

I artikel 83 til Europa – Parlamentets og Rådets forordning 883/2004 af 29. april 2004 er det fastsat, at de særlige bestemmelser for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning er anført i bilag XI. Når forslag til bilag XI vedtages vil dette bilag være en del af forordning 883/2004.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i artikel 83 i forordning 883/2004 samt i Traktatens artikel 42 og artikel 308.

Nærhedsprincippet

Om nærhedsprincippet er i forslaget anført, at subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, i det omfang forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målet om at opregne de særlige bestemmelser i bilag XI kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket også er nævnt i betragtning nr. 45 til forordning 883/2004. Regeringen er enig heri.

Formål og indhold

Under behandlingen af forslag til modernisering af forordning 1408/71, og dermed vedtagelsen af den nye forordning 883/2004, blev det besluttet, at enkelte af de tekniske bilagsoptegnelser til forordning 883/2004 skulle fastlægges senest på det tidspunkt, hvor forordning 883/2004 finder anvendelse. En af disse tekniske bilagsoptegnelser er bilag XI til 883/2004. Formelt er bilag XI opført i forordning 883/2004, men indholdet mangler. Det er dette indhold – beskrivelsen af de særlige bestemmelser i de enkelte medlemslandes nationale lovgivning – som skal anføres og indsættes i bilag XI. Som eksempel kan anføres, at Danmark har forslag til 5 optegnelser i bilag XI, herunder en bestemmelse om, at en person, der modtager dansk socialpension og som samtidig modtager enkepension fra et andet medlemsland, får beregnet sin danske pension, uden at enkepensionen bliver lagt til grund som indtægt ved denne beregning.

Europa – Parlamentets udtalelse

Europa – Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Dansk lovgivning berøres ikke af forslag til bilag XI, idet det netop er anvendelsen af dansk lovgivning, der beskrives i den danske bilagsoptegnelse til bilag XI.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet s. 19/47

Forslaget skønnes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne mv.

Høring

Forslaget har været drøftet på et møde i EU – Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold den 17. maj 2006.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning til forslaget er positiv.

Øvrige landes holdninger

De øvrige medlemslande har en positiv holdning til forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til bilag XI har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg. Imidlertid er formålet med bilagsoptegnelser beskrevet forud for Rådsmødet (Social, Sundhed , Beskæftigelse og Forbrugerbeskyttelse) den 1. - 2. december 2003 i forbindelse med behandling af forslag til reform af forordning 1408/71.

**5. Forordningsforslag til etablering af Det europæiske kønligestillingsinsti- s. 20/47
tut
KOM(2005)81
- Politisk enighed (offentlig)**

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til oprettelse af et europæisk institut for ligestilling. Institutet vil skulle assistere medlemslandene og Kommissionen i bekæmpelsen af kønsdiskrimination samt fremme ligestillingsdebatten blandt EU's borgere. Det vil blandt andet ske ved at instituttet bidrager til en øget vidensdeling mellem landene og en forbedret metodeudvikling i ligestillingsarbejdet. Forslaget har været behandlet i FEU i 2005 med henblik på forhandlingsmandat.

Baggrund

I 2000 anmodede Det Europæiske Råd Kommissionen om at undersøge mulighederne for at etablere et europæisk institut for ligestilling. På baggrund heraf, er der gennemført en række undersøgelser om behovet for dette.

På baggrund af resultaterne af disse, opfordrede Rådet for beskæftigelses- og socialministre Kommissionen til at udarbejde et forslag til etablering af instituttet.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget baseres på artikel 13(2) og 141(3) i traktaten og skal træde i kraft fra 2007.

Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver i bemærkningerne, at opgaverne ikke kan varetages af de enkelte medlemsstater og at oprettelsen af instituttet er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

Formål og indhold

Instituttet skal assistere medlemslandene og Kommissionen i bekæmpelsen af kønsdiskrimination, fremme af ligestillingsarbejdet samt opmærksomheden om ligestilling blandt EU's borgere.

Instituttet vil blandt andet skulle; indsamle, analysere og formidle viden, udvikle metoder om mainstreaming, organisere møder/konferencer mv.

Instituttet skal være uafhængigt. Det skal i videst mulige omfang samarbejde med medlemslandene, ekspert, NGO'er og EU's institutioner.

Som udgangspunkt foreslog Kommissionen, at instituttet skulle have en mindre bestyrelse, en direktør og et rådgivende forum. Forhandlingerne om organisering er ikke tilendebragt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet har haft mange ændringsforslag. Blandt de væsentligste ændringer kan nævnes, forslag om at ændre sammensætningen af bestyrelsen, herunder med 3 pladser til Parlamentet selv. Parlamentet har endvidere foreslået en række ændringer med henblik på at give instituttet et mere politisk præget mandat.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Etableringen af instituttet vil ikke berøre dansk ligestillingslovgivning.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestilling samt de erhvervmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser for det offentlige udover indvirkningen på EU's budget. Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 50,225 mio. euro i perioden 2007-2013 (2004-priser). Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter svarende til en statslig udgift til instituttet på 7,5 mio. kr. i perioden 2007-2013. Midlerne skal ses i sammenhæng med fællesskabsprogrammet for beskæftigelse og social solidaritet PROGRESS, hvor der også er afsat midler specifikt til ligestilling

Etableringen af instituttet vil heller ikke direkte påvirke samfundsøkonomien, arbejdsmarkedet eller få erhvervmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne.

Dog er formålet med instituttet at fremme erfaringsudvekslingen mellem landene samt metode-udvikling af ligestillingsarbejdet, hvilket kan inspirere medlemslandene og EU institutionerne i deres beskæftigelses og ligestillingspolitik, eksempelvis med henblik på at forbedre kønsbalancen i ledelser og opløse det kønsopdelte arbejdsmarked.

Ifølge forslaget oprettes der en ny budgetlinje til instituttet. Kommissionen angiver, at forslaget ikke vil få budgetmæssige konsekvenser for medlemslandene.

Høring

Sagen har været i høring blandt ligestillingsorganisationer og i specialudvalget. Samtlige respondenter har været positivt indstillet overfor etableringen af instituttet.

Kvinderådet påpeger, at European Women's Lobby bør sidde med i instituttets bestyrelse. KVININFO og DSI påpeger, at de ønsker at deltage som samarbejdspartner med instituttet. KL påpeger, at der i bestyrelsen bør udpeges ikke 3 men 4 observatører/uden stemmeret, således at der er plads til alle de anerkendte samarbejdspartner på Europæisk plan (CEEP, UNICE, og ETUC) samt en NGO organisation.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev første gang forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for beskæftigelses- og socialministrenes rådsmøde i juni 2004. Sagen blev dernæst forelagt FEU med henblik på forhandlingsmandat den 27. maj 2005.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er fortsat positivt indstillet overfor Kommissionens forslag om oprettelsen af et ligestillingsinstitut. For så vidt angår Parlamentets ændringsforslag, har regeringen haft en fleksibel tilgang til bestyrelseskonstruktionen, herunder også overfor etableringen af en mindre bestyrelse, som foreslået af Parlamentet. Regeringen er fortsat af den opfattelse, at instituttet skal være et videnscenter med tekniske opgaver og at instituttet ikke skal være en ligestillingspolitisk aktør i EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er fortsat enighed om at støtte etableringen af et ligestillingsinstitut. Med hensyn til bestyrelsen, støtter et flertal af lande en konstruktion med en stor bestyrelse (med repræsentanter fra hvert land) og et forretningsudvalg (og ikke et rådgivende forum).

6. Beijing-plattformen – årlig opfølgning - Rådskonklusioner

s. 22/47

Resumé

EU har årligt fulgt op på FN's 4. Verdenskvindekonference i 1995, ved at udarbejde indikatorer på ét af de 12 fokusområder fra handlingsplanen, som blev vedtaget i Beijing. I år har det østrigske formandskab valgt at tage temaet kvinder og sundhed op til drøftelse på rådsmødet med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Baggrund

Umiddelbart efter vedtagelsen af FN-handlingsplanen i Beijing, 1995, besluttede Rådet at gennemføre en årlig evaluering af implementeringen af handlingsplanen.

Siden 1999 har Rådet, for at kvantificere og kvalificere evalueringen, benyttet sig af indikatorer, til at måle hvordan medlemslandene og EU institutionerne arbejder med de enkelte prioriteringsområder fra handlingsplanen.

Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Formål og indhold

Formandskabet har sat fokus på kvinder og sundhed, og i rådskonklusionerne opfordres landene til også at sætte et sådant fokus både nationalt og i EU. Medlemslandene opfordres især til at sætte en debat i gang om sundhed, til at fremme forskning på området og til at indsamle data på området.

Formandskabet har udarbejdet en rapport, hvori det anbefales, at man særligt benytter tre indikatorer, som skal kønsopdeles:

- Sunde leveår
- Adgang til sundhedsydelser
- Cardio-Vasculare sygdomme

Udover nærværende konklusion, har formandskabet endvidere fremlagt endnu et forslag til rådskonklusioner om kvinder og sundhed for sundhedsministrene.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er ikke blevet hørt.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Der eksisterer ikke danske regler for så vidt angår implementeringen af handlingsplanen fra Beijing.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestilling, samt de erhvervmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne

Rådskonklusionerne får ikke konsekvenser for statsfinanserne eller virksomhederne.

En øget viden om kvinder og sundhed kan benyttes i sundhedssektoren og i forbindelse med ligestillingsarbejdet generelt. s. 23/47

Høring

Udkastet til rådskonklusioner har været behandlet i EU-specialudvalget for arbejdsmarked og sociale forhold.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Udkastet til rådskonklusioner har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Den årlige opfølgning på Beijing-handlingsplanen forelægges hvert år for udvalget til orientering.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, i lighed med tidligere år, opfølgningen på Beijing-handlingsplanen, herunder også henvisningen til de forskellige indikatorer.

Generelle forventninger til andre landes holdning

Medlemslandene støtter generelt formandskabernes forslag til den årlige opfølgning på Beijing-handlingsplanen.

6. Flexicurity

s. 24/47

- Godkendelse af fælles bidrag fra EMCO og SPC

Resumé

Formandskabet har anmodet Beskæftigelseskomiteen om at udarbejde en udtalelse om flexicurity bl.a. på baggrund af Det Europæiske Råds konklusioner fra forårstopmødet. Udtalelsen indeholder dels en status om flexicurity, som afdækket i EMCO's analytiske rapport om emnet, dels nøgleproblemer i forbindelse med flexicurity. Det understreges, at det er vigtigt, at debatten om flexicurity ikke bliver en debat om de enkelte elementer isoleret. Fokus skal være på synergien ved at kombinere disse, og de forskellige interessenters bidrag, herunder parterne på arbejdsmarkedet.

Baggrund

Det østrigske formandskab har inviteret Beskæftigelseskomiteen (EMCO) til at udarbejde en kort analytisk rapport om flexicurity, der er en prioritet for formandskabet og på den baggrund udarbejde en udtalelse om flexicurity til godkendelse i Rådet.

Hjemmelsgrundlag

I Lissabon-strategiens integrerede retningslinier anmodes medlemslandene om at fremme fleksibilitet kombineret med beskæftigessikkerhed med henblik på reduktion af segmenteringen og under hensyn til parternes rolle. I Fællesrapporten (Rådet og Kommissionen) konstateres det, at prioriteten har mindst opmærksomhed i medlemslandenes nationale reformprogrammer (2005). Det Europæiske Råd har i konklusionerne fra forårstopmødet inviteret medlemslandene til at bestræbe sig på at reformere arbejdsmarkeds- og socialpolitikken ud fra en flexicurity tankegang.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Formål og indhold

EMCO's og SPC's udtalelse indeholder dels en status om flexicurity som afdækket i EMCO's analytiske rapport om emnet dels nøgleproblemer i forbindelse med flexicurity.

Danmark var stærkt involveret i det forberedende arbejde, diskussionerne og den analytiske rapport, idet man havde formandsposten i den af formandskabet etablerede arbejdsgruppe. Rapporten viser, at der er tilslutning til at analysere politikker vedrørende flexicurity med henblik på at fremme de fælles mål i den europæiske beskæftigelsesstrategi. Det er imidlertid også klart, at der er behov for yderligere analyser og diskussioner, og at der i den forbindelse tages tilstrækkeligt hensyn til det enkelte medlemslands udgangsposition. Der peges bl.a. på cost og benefits af flexicurity og indikatorer til måling af flexicurity.

Udtalelsen peger på nøgleproblemer/spørgsmål, som må yderligere analyseres og debatteres. Det understreges, at det er vigtigt, at debatten om flexicurity ikke bliver en debat om de enkelte elementer isoleret. Fokus skal være på synergien ved at kombinere disse, og de forskellige interessenters bidrag, herunder parterne på arbejdsmarkedet. Udtalelsen nævner i denne sammenhæng nøgleproblemerne fleksibilitet, sikkerhed, aktiv arbejdsmarkeds-politik/træning og interessenterne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

Gælden dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestillingen samt de erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomheder

Ikke relevant.

Høring

Udkastet til Beskæftigelseskomiteens udtalelse har været fremsendt til orientering og evt. bemærkninger i EU-Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold. Der er modtaget følgende høringssvar:

Kommunernes Landsforening og Danske Regioner har udtalt, at man ikke vil kunne støtte en tekst hvorefter, at der lovmæssigt skal sikres alle ansættelseskontrakter har indbygget adækvate rettigheder.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har udtalt, at DA kan støtte den linie, som Beskæftigelseskomiteen (EMCO) lægger i papiret om flexicurity, hvor der sættes fokus på at opnå beskæftigelsessikkerhed frem for jobsikkerhed og på at fremme, at der bliver taget ansvar i medlemslandene til at gennemføre de nødvendige strukturforandringer. DA deler synspunktet om, at man bør se globaliseringen og ændringer på arbejdsmarkedet mindre som en trussel og mere som en mulig og acceptabel del af den enkeltes arbejdsliv. DA støtter ligeledes EMCO's vurdering af det vigtige i ikke at debattere hver enkelt komponent inden for flexicurity-tænkningen alene, men at debattere balancen mellem de forskellige elementer, hvilket bl.a. indebærer, at også indretningen af forsørgelsessiden bør drøftes i Danmark.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Ingen tidligere forelæggelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er i dansk interesse, at medlemslandene bestræber sig på at reformere arbejdsmarkeds- og socialpolitikken ud fra en flexicurity tankegang med henblik på at skabe bedre grundlag for øget vækst og beskæftigelse. Regeringen er således positiv over for udtalelsen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel tilslutning til udtalelsen.

7. Direktivforslag om overførsel af supplerende pensionsrettigheder
 KOM(2005)507
 - Fremskridtsrapport

Opdatering af samlenotat forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 8. december 2005.

Resumé

Kommissionen har den 20. oktober 2005 fremlagt forslag til direktiv om forbedring af mulighederne for at medtage supplerende pensionsrettigheder. Det er Kommissionens opfattelse, at manglende muligheder for flytning af pensionsrettigheder udgør en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed. Forslaget lægger bl.a. op til minimumsregler for tidspunktet for opnåelse af rettigheder. Herudover lægger forslaget op til, at lønmodtageren får ret til at vælge at beholde sin tidligere pensionsordning eller overføre denne til et andet pensionsinstitut ved jobskifte inden- eller udenfor landets grænser. I Danmark kan der som følge af Jobskifteaftalen i de fleste tilfælde ske flytning af pensionsmidler ved indenlandsk jobskifte, når der er tale om bidragsdefinerede ordninger. De ydelsesdefinerede ordninger, som fx de kommunale tjenestemandspensioner frembyder særlige problemer. Det er afklaret, at der med forslaget kun bliver tale om at overføre den værdi/den kapital, som modsvarer disse optjente rettigheder. Herudover rejser forslaget en række spørgsmål i forhold til det danske aftalesystem og ikke mindst det danske pensionsskattesystem. Forslaget har været behandlet på fem møder i Rådets Socialgruppe, og drøftelserne har vist, at der er endog meget store forskelle i pensionsystemerne i de enkelte medlemslande. Der er endnu ikke opnået enighed om nogen af de enkelte elementer i forslaget. Formandskabet fremlægger en fremskridtsrapport om forslaget på rådsmødet.

Baggrund

Kommissionen har den 20. oktober 2005 fremlagt et direktivforslag om forbedring af mulighederne for at medtage supplerende pensionsrettigheder (KOM (2005) 507 final). Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 8. december 2005, hvor Kommissionen orienterede Rådet om forslaget.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i EF traktatens art. 42 og 94, hvilket indebærer, at forslaget skal vedtages med enstemmighed og i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at direktivforslaget bidrager til et af de bærende principper inden for EU, nemlig arbejdskraftens frie bevægelighed. En fælles ramme for reguleringen af overførelse af supplerende pensionsrettigheder vil fjerne visse barrierer for arbejdskraftens mobilitet inden for og over landegrænserne. Det er endvidere Kommissionens vurdering, at udviklingen på området for arbejdsbetingede supplerende pensionsordninger har en sådan transnational karakter, samt at området undergår en sådan udvikling, at der er behov for en fælles referenceramme i form af et direktiv.

Regeringen kan som udgangspunkt tilslutte sig Kommissionens generelle vurdering. *Dog finder regeringen, at dele af direktivteksten, herunder særligt forslagets artikel 4, indebærer en egentlig harmonisering af optjeningsreglerne i de enkelte lande, som muligvis falder uden for hjemlen i art. 42 og 94. Regeringen finder fortsat, at der kan rejses spørgsmål om, i hvilket omfang forslaget er i overensstemmelse med princippet om subsidiaritet i forhold*

til den del af forslaget, der vedrører indenlandske arbejdsmarkedsspørgsmål, herunder særligt den del af forslaget der de facto vil tilsidesætte de sociale parters aftalefrihed for så vidt angår retten til indtrædelse i en arbejdsmarkedspensionsordning. Der kan i øvrigt henvises til afsnittene nedenfor om regeringens foreløbige holdning og generelle forventninger til andre landes holdninger. s. 27/47

Formål og indhold

Formålet med forslaget er dobbelt. For det første ønskes det, at det sikres, at reglerne om supplerende pensionsrettigheder ikke begrænser arbejdskraftens fri bevægelighed på tværs af landegrænser. For det andet ønskes lønmodtagernes mobilitet fremmet, også internt i medlemsstaterne.

Direktivforslaget er et minimumsdirektiv og fastsætter regler for overførsel af pensionsrettigheder i forbindelse med jobskifte både i den grænseoverskridende situation og inden for et lands grænser.

Direktivforslaget gælder for supplerende pensionsordninger bortset fra de ordninger, der er omfattet af forordning 1408/71.

Direktivforslaget indeholder en lang række definitioner, der relaterer sig til pensionsordninger. Heri defineres supplerende pensionsordninger som enhver erhvervsmæssig baseret ordning, der er etableret i overensstemmelse med national lovgivning og praksis.

Efter forslaget skal medlemsstaterne sikre følgende:

- At alle bidrag tilbagebetales eller overføres, hvis et ansættelsesforhold afsluttes, og pensionsrettigheder endnu ikke er optjent.
- At aldersgrænsen for opnåelse af pensionsrettigheder ikke må være højere end 21 år.
- At anciennitetskrav for medlemskab af en pensionsordning højst må udgøre et års ansættelse.
- At en lønmodtager optjener pensionsrettigheder efter højst to års medlemskab af en pensionsordning.

Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne skal vedtage foranstaltninger, der skal sikre en rimelig tilpasning af hvilende pensionsrettigheder for at undgå, at udgående medlemmer straffes.

Den centrale bestemmelse i forslagens artikel 6 indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at en lønmodtager efter anmodning senest 18 måneder efter afslutning af beskæftigelse skal have overført alle pensionsrettighederne enten inden for medlemsstaten eller til en anden medlemsstat, hvis lønmodtageren ikke er omfattet af samme pensionsordning i det nye job.

Efter forslaget skal medlemsstaterne i overensstemmelse med national praksis sikre, at den udgående lønmodtager ikke straffes aktuariemæssigt eller i øvrigt i forbindelse med fastsættelsen af værdien af de optjente rettigheder, der overføres.

Der fastsættes endvidere, at det modtagende selskab ikke må opstille betingelser for at modtage rettighederne, der som minimum skal bevares på samme niveau som hvilende pensionsrettigheder i overensstemmelse med direktivforslagets bestemmelse herom.

Medlemsstaterne skal endvidere sikre, at der ikke opkræves uproportionale (set i forhold til længden af lønmodtagerens medlemskab af pensionsordningen) gebyrer for at flytte pensionsrettighederne. s. 28/47

Direktivforslaget opstiller endvidere et krav til medlemsstaterne om at sikre, at lønmodtagere informeres om, hvorledes en afslutning af ansættelsesforholdet vil påvirke deres pensionsrettigheder. Informationen skal afgives af den person, der forvalter pensionsordningen. Tilsvarende skal der på anmodning oplyses om: Betingelser for erhvervelse af pensionsrettigheder og effekten af disse i forbindelse med fratræden; forventede pensionsydelse ved fratræden; betingelser for bevarelse af hvilende pensionsrettigheder og betingelser for overførsel af erhvervede rettigheder.

Der opstilles et krav om, at informationen skal være skriftlig og i en forståelig form.

Direktivforslaget fastsætter, at mere gunstige overførelsesregler i de enkelte medlemslande vil kunne opretholdes, og at gennemførelsen af direktivet ikke berettiger til forringelse af eksisterende muligheder for overførsel af pensionsrettigheder.

Ifølge forslaget udløber fristen for implementering af direktivet den 1. juli 2008. Medlemsstaterne kan overlade det til arbejdsmarkedets parter at gennemføre direktivet i national ret.

Der er mulighed for forlængelse af implementeringsfristen med 60 måneder fra den 1. juli 2008 for så vidt angår artikel 4 (d) om det to-årige karenkrav for erhvervelse af pensionsrettigheder.

Medlemsstaterne har endvidere mulighed for at undtage ”pay-as-you-go” ordninger, ”support relief funds” og virksomheder, der oparbejder reserver til pensioner fra anvendelsen af direktivets artikel 6, stk. 1, for at tage højde for særlige betingelser, der er rimeligt begrundet og sammenkædet med pensionsordningers finansielle bæredygtighed.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er endnu ikke blevet hørt om direktivet. *Kommissionen har den 4. maj 2006 holdt møde med Parlamentets rapporteur. Direktivet forventes behandlet i Parlamentet senere i år.*

Danske regler og forslagets konsekvenser herfor

Langt de fleste arbejdsmarkedspensionsordninger er oprettet ved kollektive aftaler. Der er således ingen lovgivning med hensyn til evt. ret til at have en arbejdsmarkedspension. Reglerne for overførsel af pensionsrettigheder til andre pensionselskaber i forbindelse med overgang til anden ansættelse følger som minimum § 20, stk. 1 nr. 7 i lov om finansiel virksomhed, jf. nedenfor. Branchen har udarbejdet en jobskifteaftale, som gælder for de selskaber, der har tilsluttet sig aftalen. Stort set alle selskaber har tilsluttet sig Jobskifteaftalen.

Lov om finansiel virksomhed indeholder regler om forholdene for hvilende pensionsrettigheder og for beregning af tilbagekøbsværdier og fripolicer, jf. § 20, stk. 1 nr. 2. Efter lovens § 20, stk. 1 nr. 7, skal der endvidere ske anmeldelse af regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringselskab eller en pensionskasse kan overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse.

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 21, stk. 1, gælder, at grundlaget for be- s. 29/47
regning af tilbagekøbsværdier og fripolicer skal være betryggende og rimelige over
for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne. Ved jobskifte
gælder lov om finansiel virksomhed § 20, stk. 1, nr. 7. Heraf fremgår med hensyn til omkost-
ninger i forbindelse med en jobskifteoverførsel, at det er tilladt for det afgivende selskab at
fastsætte et promillegebyr af depotet med en fast beløbsmæssig overgrænse eller et fast beløb.
Det modtagende selskab kan ikke fastsætte noget gebyr.

Efter de danske pensionsbeskatningsregler er der fradrag for indbetalinger til pensionsordnin-
ger. Til gengæld beskattes udbetalinger på et senere tidspunkt.

*Det er ikke på det foreliggende grundlag muligt at udtale sig om forslaget konsekvenser for
de danske regler.*

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, ar- bejdsmarkedet og ligestillingen samt de erhvervmæssige og administrative konsekven- ser for virksomhederne

I det omfang direktivet vil gøre det lettere at flytte sin pensionsformue til udlandet og ikke be-
tale dansk skat ved udbetaling af pensionsformuen, vil der kunne blive tale om væsentlige
provenutab.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at angive de samfundsøkonomiske konsekvenser.

*Forslaget forventes ikke at have negative konsekvenser for beskæftigelsen, arbejdsmarkedet,
ligestillingen eller virksomhederne.*

Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale for-
hold. Følgende høringssvar er hidtil modtaget:

Amtsrådsforeningen (ARF) er enig i direktivets formål om at sikre de ansattes pensionsrettig-
heder, når de tager arbejde i et andet EU-land, men mener, at direktivforslaget går for langt
og desuden indeholder utilsigtede spekulationsmuligheder i EU-landenes forskellige beskat-
ningsregler. Ansattes pensionsrettigheder kan i stedet sikres ved, at medarbejderen bevarer
sine optjente supplerende pensionsrettigheder i det land, den pågældende forlader, og når
pensionsbegivenheden indtræder, har ret til at oppebære pensionsydelsen i det land, den på-
gældende medarbejder nu vælger at bosætte sig i. Den foreslåede beløbsoverførselsmodel gi-
ver for vide muligheder for spekulation i de forskellige beskatningsregler. ARF er endvidere
optaget af at få afklaret, hvorvidt direktivet omfatter amtskommunernes/regionernes tjene-
stemænd. Hvis det er tilfældet, vil det kræve en større tilpasning af det amtskommunale tjene-
stemandsregulativ. Endelig har ARF betænkeligheder ved, at der ikke i direktivforslaget kan
stilles krav til ydelsesmønsteret i den pensionsordning, der overføres midler til. Således sikres
den begunstigede ikke nødvendigvis en livslang ydelse, som ARF ellers lægger vægt på som
et centralt socialt hensyn.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) finder det væsentligt at fjerne eller nedbryde barrierer for
arbejdskraftens mobilitet i EU. Dog finder man, at visse dele af direktivforslaget vedrører in-
terne forhold i medlemsstaterne, hvilket der tages afstand fra i henhold til nærhedsprincippet.
DA fortolker direktivforslagets artikel 6, stk. 3 i lyset af definitionen af overførsel i artikel 3,
litra j, hvorefter en arbejdsgiver kan overføre en sum, der repræsenterer de optjente rettighe-
der. Hvis DA's fortolkning ikke er korrekt, og direktivet som anført i notatet, stiller krav om

at der sker en overførsel til en pensionsordning med identiske rettigheder, vil det være i strid med de danske regler på området (grundlagsrentebekendtgørelsen). DA finder det uacceptabelt, hvis direktivforslaget på denne måde sætter aftalefriheden og konkurrencen mellem institutionerne ude af kraft. Tilsvarende finder DA, at bestemmelsen i artikel 6, stk. 3 ikke må indebære, at de overførte medlemmer stilles markant bedre end nyoptagne medlemmer i ordningen. Muligheden for, at det modtagende pensionsinstitut kan behandle overførte medlemmer på samme måde som nyoptagne medlemmer skal stadig være til stede. Endelig finder DA det afgørende, at forslaget artikel 7 ikke pålægger pensionsinstitutionerne nye informationsforpligtelser, stiller nye krav til indholdet af information eller måden informationsforpligtelsen løftes på, samt at der ikke stilles krav om skriftlig information i direktivet.

Landsorganisationen i Danmark (LO) har i sit foreløbige høringssvar givet udtryk for en anerkendelse af behovet for en fælles EU-regulering. LO lægger vægt på, at direktivets konsekvenser undersøges grundigt samt at direktivets endelige udformning tager højde for det danske pensionssystem og det danske aftalesystem. LO opfordrer til at man undersøger direktivets konsekvenser for så vidt angår tilsagnsordninger, herunder særligt tjenestemandspensionssystemet samt hvilken indflydelse direktivet kan have på såkaldte hvilende rettigheder. LO hilser det i øvrigt velkomment, at direktivet sikrer en mere omkostningsfri overførelse blandt de selskaber der ikke er tilsluttet jobskifteaftalen. Det er LO's opfattelse, at det nuværende aftalegrundlag om pensionsmidler umiddelbart ikke tillader overførelse af rettigheder i forbindelse med grænseoverskridende jobskifte. LO ønsker at understrege, at der ikke må skabes tvivl om lønmodtagernes fremtidige pensionsforhold i forbindelse med grænseoverskridende jobskifte. LO ønsker derfor mulighed for at stille krav om, at pensionen alene kan overføres til en lignende ordning. LO bemærker, at man anser de danske skatteregler som en væsentlig barriere for overførelse ved grænseoverskridende jobskifte. LO ser ikke noget behov for at udvide personkredsen, der skal informeres om pensionsrettigheder. LO forstår, at et endeligt direktiv gennemføres ved kollektiv overenskomst, hvilket bør afspejle sig i formuleringen af artikel 9, stk. 1.

Finansrådet bemærker, at direktivforslaget formentlig kun vil have begrænset indflydelse for pengeinstitutionerne. Finansrådet henleder opmærksomheden på, at man savner en henvisning til pensionsbeskatningsloven, som også må formodes at skulle ændres som følge af direktivet. Finansrådet peger endvidere på, at rådgivning om overførsel af pensionsordninger landene imellem vil være meget tung, idet pensionsordningerne behandles uensartet inden for EU.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) støtter fastlæggelsen af en fælles EU-ramme for regulering for at sikre, at reglerne for supplerende pensionsordninger ikke begrænser den fri bevægelighed og mindsker lønmodtagernes muligheder for at opbygge tilstrækkelige pensioner. Direktivforslaget harmonerer umiddelbart med de allerede eksisterende overenskomster for den finansielle sektor i Danmark. FA henleder opmærksomheden på at sikre, at direktivforslaget åbner mulighed for, at arbejdsmarkedets parter fortsat kan indgå overenskomstaftaler på området for pensionsrettigheder.

FTF er generelt positivt stemt over for direktivet, der opsætter et fælles overordnet regelsæt og dermed til en vis grad kan øge den grænseoverskridende mobilitet på arbejdsmarkedet. Dog henledes opmærksomheden på den nuværende ordning med hvilende ordninger, som med direktivet ikke bør pålægges ringere betingelser end ved overflytning af hele ordningen. FTF peger på, at direktivforslaget indeholder specifikke detailregler, som snarere burde reguleres i national lovgivning. Af samme grund mener FTF endvidere, at forslaget til en vis grad strider mod subsidiaritetsprincippet, idet de store forskelle i EU-landenes pensionssystemer

gør de nationale lovgivninger mere egnede til at varetage visse spørgsmål i direktivforslaget. Der peges også på vigtigheden af, at forslaget ikke griber ind i det danske kollektive overenskomsts system, herunder arbejdsmarkedspensionsordningerne. FTF finder forslagets krav om, at der ikke opkræves uproportionale gebyrer positivt og støtter endvidere tiltag, der kan være med til at forbedre informationen til den enkelte pensionsopparer. Såfremt direktivet – mod forventning – skulle forringe eksisterende ordninger, kan FTF ikke støtte direktivforslaget. s. 31/47

Kommunernes Landsforening (KL) finder direktivets bagvedliggende hensyn om at forbedre mobiliteten på det europæiske arbejdsmarked positivt. Dog mener KL, at direktivforslaget indeholder en række uklarheder og uhensigtsmæssigheder bl.a. ved ikke at benytte sig af de tidligere søjle-begreber, der har været benyttet i de tidligere notater. Direktivet afgrænses negativt til forordning 1408, som i forvejen ikke er præget af stor klarhed. De indeholdte absolutte datoer for implementering skaber uklarhed om, hvor lang tid der reelt er til national implementering. Kommissionens omtale af Danmark i sit impact assessment angiver ingen løsningsmuligheder herfor. Artikel 6 er uhensigtsmæssig i sit krav om pensionsoverførsel i forbindelse med jobskift – og der må kunne stilles betingelser til den pensionsordning, der overføres til, hvis artikel 6 ikke fjernes fra direktivet. Ellers risikerer man, at hele det danske offentlige arbejdsmarkedspensionssystem handicappes alvorligt. KL ser i øvrigt frem til en afgrænsning mellem aftaleimplementering og lovimplementering (som i arbejdstidsdirektivet) og ønsker bestemmelsen om aftaleimplementering i artikel 9, stk. 1 placeret således, at den også omfatter undtagelsesmulighederne i artikel 9, stk. 3.

Personalestyrelsen (som er hørt i egenskab af aftalepart på det statslige arbejdsmarked) er generelt positiv over for en regulering af området på EU-niveau. Pensioner, der ydes i henhold til reglerne om tjenestemandspensionslovgivningen, er dog undtaget fra direktivforslaget, idet de dækkes af forordning 1408/71. Personalestyrelsen peger på, at det ikke fremgår klart af direktivforslaget, hvorvidt der kan stilles krav til ydelsessammensætning mv. til den ordning, hvortil overførslen af pensionsrettighederne sker. Endelig vurderer Personalestyrelsen, at det vil være nødvendigt at lovgive på området i forbindelse med implementering af direktivet. Denne lovgivning bør indeholde mulighed for, at arbejdsmarkedets parter på det statslige område kan aftaleimplementere i fornødent omfang.

Akademikernes Centralorganisation finder, at der med direktivudkastet er taget et vigtigt skridt i retning af en bedre sikring af pensionsordningerne for vandrende arbejdstagere. AC finder, at direktivforslaget ikke synes at omfatte tilsagnsordninger, hvilket beklages. AC finder at det bør kortlægges hvor mange lande, der har tilsagnsordninger, og hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er omfattet af sådanne. AC beklager den lange tidshorisont for implementering. AC finder at artikel 6 ikke løser problemet om pensioners flytbarhed i den transnationale situation. AC tilslutter sig forslagets bestemmelser om informationspligt.

Forsikring og Pension har i deres høringssvar givet udtryk for skepsis overfor behovet for et direktiv på området. Årsagen til denne skepsis skal ses lyset af de store forskelle på hvorledes supplerende pensionsordninger er sammensat i de forskellige lande. Det er F&P's opfattelse, at direktivet som udgangspunkt primært må tage sigte på ydelsesdefinerede ordninger. Det bør efter F&P's opfattelse afklares hvorvidt der skal overføres egentlige rettigheder eller om hvorvidt overførselen alene drejer sig om kapitalværdi/reserve. Såfremt der er tale om det sidste mener F&P, at forslaget må anses som uproblematisk. Omvendt finder F&P, at såfremt artikel 6 skal fortolkes som en ret til overførsel af selve rettighederne vil dette være problematisk idet overførsel altid vil ske til et selskab hvor rettighederne er forskellige fra rettighe-

derne i det afgivende selskab. Dette vil efter F&P's opfattelse være i strid med aftalefriheden, idet direktivet herved pålægger pensionsinstitutterne at udbyde identiske produkter. s. 32/47

Den 25. april var Beskæftigelsesministeriet endvidere vært for et møde mellem Kommissionen og de danske parter, hvor parterne fik lejlighed til at udtrykke deres synspunkter i sagen direkte til Kommissionen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 8. december 2005.

Regeringens foreløbige holdning

Grundlæggende kan regeringen støtte direktivets formål om at styrke mobiliteten på det europæiske arbejdsmarked ved at sikre en fælles ramme for reguleringen af området, som skal fremme lønmodtagernes muligheder for at opbygge tilstrækkelige pensioner ved jobskifte.

Regeringen er på nuværende tidspunkt, hvor der - som det også fremgår af høringssvarene - udestår en lang række vigtige og nødvendige oplysninger om direktivets forståelse og omfang, forbeholden over for en række elementer i det fremsatte direktivforslag, herunder den del af forslaget, der vedrører den indenlandske mobilitet af arbejdskraften.

Regeringen anerkender, at der kan være et behov for en transnational regulering, men finder det nødvendigt, at direktivforslaget tager hensyn til særlige nationale forhold, herunder fx pensionssystemer, der baserer sig på kollektive aftaler, herunder aftaler om flytbarhed, samt de skattemæssige aspekter af pensionsordningerne opbygning.

Regeringen finder det endelig af stor betydning, at den danske model respekteres i forbindelse med den evt. implementering af direktivet. Dette gælder i særlig grad i forhold til de danske arbejdsmarkedspensionsordninger, som er etableret af arbejdsmarkedets parter efter aftale med regeringen, og som i forhold til de øvrige medlemslande må anses for at være et eksempel til efterfølgelse. Det er således vigtigt, at direktivet ikke reelt forringer de danske ordninger.

Regeringen har taget initiativ til i samarbejde med Sverige at foreslå indsættelse af en formulering, som allerede er anvendt i direktivet vedr. information og høring af arbejdstagerne, der sikrer medlemslandene mulighed for at overlade det til arbejdsmarkedets parter at nå til enighed om en aftale, der lever op til direktivets formål.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet i Rådets socialgruppe, hvor der fortsat stilles opklarende spørgsmål til forståelsen af direktivteksten. Sagen forventes fortsat at kræve en lang og indgående behandling henset dels til de mange nationale særtræk på området og direktivets anvendelse på rent nationale forhold, dels til det foreslåede retsgrundlag, som kræver enstemighed i Rådet og fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

8. Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om etablering af et fællesskabsprogram for beskæftigelse og sociale solidaritet – PROGRESS
KOM(2004)488
- Politisk enighed (offentlig)

Revideret samlenotat i forhold til tidligere fremsendt samlenotat forud for rådsmødet (beskæftigelses- og socialministre) den 8. december 2005.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag om et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet 2007-2013 med henblik på en forenkling og rationalisering af fællesskabets eksisterende programmer og procedurer. Europa-Parlamentet afgav sin udtalelse i september 2005. Kommissionen fremlagde sit ændringsforslag i oktober 2005. Forslaget blev forhandlet delvist på plads i Rådet den 8. december 2005. Man har måttet afvente fastlæggelsen af EU's samlede budget for 2007-2013, før man kan nå til fuld politisk enighed i sagen. Der foreligger nu en aftale mellem Europa-Parlamentet og Rådet, som indebærer en 12%-forøgelse af PROGRESS' samlede budget til 658 mio. EUR. I Socialgruppen er man nået til enighed om fordelingen heraf på programmets fem sektioner, som bl.a. indebærer en forøgelse af andelen til ligestillingsområdet fra 8% til 12% af programmets samlede budget. Formandskabet sigter på den baggrund mod fuld politisk enighed om PROGRESS på rådsmødet.

Baggrund

Kommissionen fremlagde den 14. juni 2004 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet, KOM(2004)488. Forslaget blev modtaget i Rådet den 27. august 2004.

Kommissionen foreslår i begrundelsen, at man med henblik på gennemførelse af en forenkling og rationalisering i forhold til den nuværende situation og under hensyntagen til de forskellige beslutningsprocedurer opdeler de beskæftigelsesmæssige og social- og arbejdsmarkedspolitiske aktiviteter i to hovedområder, som hver især er omfattet af en budgetpost og baseret på individuelle beslutningsprocesser:

1. Det første område vil have form af et integreret **program** for beskæftigelse og social solidaritet (Progress), som dækker perioden 2007-2013. Det vil blive vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse og vil blive beskrevet i det følgende. I dette program indgår fire specifikke EF-handlingsprogrammer, som på nuværende tidspunkt støtter gennemførelsen af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden, samt en række budgetposter, der vedrører arbejdsvilkår. Det finansielle tilskud vil beløbe sig til 628,8 mio. EUR over hele perioden.

2. Det andet område med titlen ”**Fortsat social dialog, arbejdstagernes fri bevægelighed samt undersøgelser og særlige rapporter vedrørende det sociale område**” vil blive behandlet i en separat meddelelse, da der ikke er behov for nogen retsakt. Dette aktivitetsområde vil dække udgifter, der er baseret på eksisterende forordninger og de selvstændige beføjelser, som traktaten tillægger Kommissionen, og som bekræftes i finansforordningens artikel 49, stk. 2, litra c), og gennemførelsesbestemmelsernes artikel 33, stk. 1. Den anden budgetpost vil beløbe sig til 479,9 mio. EUR i perioden 2007-2013.

Hjemmelsgrundlag

s. 34/47

Forslaget har hjemmel i TEF, særligt art. 13, art. 129 og art. 137, som indebærer fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet (art.251).

Nærhedsprincippet

Da der er tale om et forslag til et fællesskabsprogram, som blandt andet sigter mod en forenkling og rationalisering af eksisterende programmer, vurderes forslaget at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Det overordnede formål er ifølge Kommissionen at styrke Kommissionens rolle som initiativtager til forslag vedrørende EU-strategier, gennemførelse og opfølgning af EU's målsætninger og omsættelse heraf i nationale politikker. Endvidere ønsker Kommissionen hermed en sikring og opfølgning af, at EU's lovgivning anvendes på sammenhængende vis i hele Europa, at fremme samarbejds- og koordineringsmekanismer mellem medlemsstaterne og samarbejdet med organisationer, som repræsenterer civilsamfundet.

Denne overordnede målsætning søges virkeliggjort ved hjælp af en række **generelle målsætninger**:

1. Forbedring af kendskabet til og forståelsen af de forhold, der er fremherskende i medlemsstaterne (og i andre deltagerlande) gennem analyser, evaluering og nøje overvågning af politikker.
2. Støtte til udvikling af statistiske redskaber og metoder samt fælles indikatorer inden for de områder, der dækkes af programmet.
3. Støtte til og overvågning af gennemførelsen af EU-lovgivningen og politiske målsætninger i medlemsstaterne samt vurdering af disses betydning.
4. Fremme af netværk, gensidige læringsprocesser og bestemmelse og spredning af god praksis på EU-plan.
5. Forbedring af de berørte parters og offentlighedens kendskab til de EU-politikker, der forfølges under hver enkelt af de 5 sektioner.
6. Forøgelse af de vigtigste EU-netværks evne til at fremme og støtte EU-politikker.

Målsætningerne for hver enkelt sektion er sluttelig blevet omsat til operationelle målsætninger, der svarer til de forskellige støttetyper (analytiske og gensidige læringsaktiviteter, oplysnings- og formidlingsaktiviteter, støtte til de centrale berørte parter) henhørende under hvert enkelt politikområde. De operationelle målsætninger vil svare til behovet for at gennemføre aktioner, som finansieres på kommissionsplan og er rettet mod specifikke aktører, der har behov for at træffe foranstaltninger i denne sammenhæng.

Programmet vil blive inddelt i fem sektioner svarende til de fem vigtigste aktivitetsområder:

1. Beskæftigelse
2. Social beskyttelse og integration
3. Arbejdsvilkår
4. Bekæmpelse af forskelsbehandling og forskelligartethed

5. Ligestilling mellem mænd og kvinder.

s. 35/47

Den foreslåede tilgang vil medføre, at antallet af budgetposter (ekskl. agenturer), som forvaltes direkte af Kommissionen, reduceres fra 28 til 2 på det beskæftigelsesmæssige og det social- og arbejdsmarkedspolitiske område. Én enkelt rådsafgørelse vil erstatte den række forskellige afgørelser, der findes på nuværende tidspunkt. Dette vil i stort omfang forenkle beslutningsprocessen. Bortset fra en betragtelig reduktion af antallet af budgetposter vil der også blive opnået rationalisering gennem reduktion og harmonisering af anvendelsesområdet for de nuværende fire EF-handlingsprogrammer. I forbindelse med gennemførelsen af programmet vil Kommissionen blive bistået af ét enkelt programudvalg i stedet for fire.

Rationaliseringen vil også være til gavn for slutbrugerne, da den øger instrumenternes synlighed, klarhed og sammenhæng. Potentielle støttemodtagere vil finde det lettere at søge om støtte under de forskellige sektioner i det nye program takket være den standardiserede tilgang og de harmoniserede gennemførelsesbestemmelser. Da ét enkelt projekt kan vedrøre målsætningerne i mere end en af sektionerne i programmet, får slutbrugeren således en "one stop shop".

Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet afgav sin udtalelse efter førstebehandlingen i september 2005 med 72 ændringsforslag. Europa-Parlamentets ændringsforslag er i vidt omfang blevet accepteret af Kommissionen og i rådsregi, idet man vurderede, at ændringsforslagene forbedrede Kommissionens forslag og bevarede forslaget mål og politiske gennemførlighed. De accepterede ændringsforslag omfattede bl.a. understregning af betydningen af ligestilling mellem mænd og kvinder, beskæftigelsesstrategien, balance mellem arbejdsliv og familieliv, brugen af statistikker og indikatorer opdelt efter køn og aldersgrupper samt arbejdsmarkedets parters og NGO'ers centrale rolle.

Endvidere foreslog Europa-Parlamentet, at der blev tilrettelagt et årligt forum for alle berørte aktører mhp evaluering af den social- og arbejdsmarkedspolitiske dagsorden og af de enkelte programsektioner, at den årlige fordeling af midlerne mellem programmets forskellige elementer skulle ske i forbindelse med den årlige budgetprocedure (i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet) samt en række ændringsforslag til selve fordelingen af midlerne. Disse forslag blev ikke accepteret i rådsregi. Vurderingen af sidstnævnte forslag blev udskudt til EU's finansielle perspektiver var vedtaget.

Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Der findes ingen danske regler på området.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestillingen samt de erhvervs-mæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne

Forslaget vil med den foreslåede udgiftsramme indebære en udgift på EU's budget på 658 mio. EUR i perioden 2007-2013 (2004-priser), hvoraf Danmark betaler 2 pct. svarende til knap 99 mio. kr. i perioden 2007-2013. Den samlede ramme er meldt ud samtidig med ca. 60-70 programforslag, hvoraf Kommissionens forslag til PROGRESS er et. Beløbene i forslaget kan udelukkende afsættes under forudsætning af, at der er bevillingsmæssig dækning herfor, når EU's samlede budget for perioden 2007-2013 er endeligt vedtaget. Udgifter til national medfinansiering afholdes inden for eksisterende rammer.

Forslaget har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget forventes at yde et positivt bidrag til fremme af beskæftigelsen og ligestillingen i EU. Da der er tale om et fællesskabs-

program administreret af Kommissionen forventes forslaget ikke at få erhvervsmæssige eller administrative konsekvenser for virksomhederne. s. 36/47

Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

LO giver udtryk for bekymring for, at en sammenlægning af programmerne kan betyde en reducere af det samlede budget for initiativer på dette område. LO er opmærksomme på, at de finansielle rammer for 2007-2013 først fastlægges, når der indgås forlig om det samlede budget. LO lægger vægt på, at arbejdsmarkedet og det sociale område bør have en høj prioritet for Danmark i de kommende budgetforhandlinger. Herudover har LO den bemærkning, at arbejdsmarkedets parter bør nævnes som centrale aktører i direktivforslagets *punkt 9c*.

Amtsrådsforeningen støtter forslaget om at etablere et EU-fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet og ser positivt på den foreslåede forenkling i forhold til EU's støtteprogrammer generelt. Amtsrådsforeningen er enig i behovet for større gennemskuelighed med hensyn til støttemuligheder i EU og støtter derfor målsætningen om at etablere en "one stop shop" i forbindelse med Progress-programmet til gavn for mulige ansøgere. Amtsrådsforeningen noterer samtidig, at Kommissionen og medlemsstaterne forpligter sig til at sikre sammenhæng mellem aktioner, der iværksættes under Progress-programmet og andre EU-støtteprogrammer, især den Europæiske Socialfond. I lyset af programmets begrænsede finansielle ressourcer finder Amtsrådsforeningen det vigtigt at inddrage lokale og regionale myndigheder i gennemførelsen af programmet, eftersom de har et formelt ansvar som relativt store arbejdsgivere ude i landet og fordi, der skal skabes sammenhæng på lokalt og regionalt niveau mellem flere indsatsområder, der påvirker beskæftigelsesudviklingen.

De danske invalideorganisationer henleder opmærksomheden på, at personer med handicap ofte oplever forskelsbehandling, hvorfor Progress er meget vigtigt for handicaporganisationerne. Det er DSI's vurdering, at den samlede budgetline er utilstrækkelig i forhold til det vigtige og meget komplekse område programmet adresserer. DSI udtrykker ligeledes bekymring over, at nationale NGO'er ikke direkte, jf. artikel 10, er omfattet af adgangen til at søge programmet. Det er vigtigt, at alle relevante lokale aktører kan tage initiativer med udgangspunkt i Progress. Man mener, det bør understreges, hvilke forpligtelser Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Dublin) og Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur (Bilbao) har i forhold til f.eks. ligebehandling for personer med handicap. Afsluttende opfordrer DSI til, at Progress også knyttes an til artikel 26 i Charteret om grundlæggende rettigheder, så det bliver muligt at lave benchmarking, erfaringsudveksling mv. på relevante områder, som ikke direkte er omfattet af artikler om bekæmpelse af forskelsbehandling.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog et samlenotat i sagen forud for rådsmødet den 8. december 2005.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte det samlede forslag, som nu foreligger efter forhandlingerne om fordelingen af programmets budget på de enkelte sektioner, idet man ser positivt på den foreslåede forenkling i forhold til EU's støtteprogrammer generelt. Det er i særlig grad positivt, at det lykkedes at øge andelen af budgettet til ligestillingsarbejdet.

Generelle forventninger til andre medlemsstaters holdning

s. 37/47

De øvrige medlemslande kan ligeledes tilslutte sig det forslag, som nu foreligger. Sagen forventes sat til afstemning og forslaget vedtaget af Rådet.

10. Forslag til Rådets beslutning om retningslinjer for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker - Politisk enighed (offentlig)

Resumé

Kommissionen har den 25. januar 2006 offentliggjort forslag til Rådets beslutning vedrørende retningslinierne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik (jf. traktatens artikel 128), der efter behandling i Rådet (beskæftigelses- og socialministre) ventes godkendt på Det Europæiske Råd og endelig vedtaget af Rådet (beskæftigelses- og socialministre). Forslaget indebærer, at Rådets beslutning af 12. juli 2005 om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker opretholdes for 2006, og at medlemsstaterne skal tage hensyn til dem i deres beskæftigelsespolitikker. Det nye koncept med tre-årige retningslinier (år 2006 er det andet år i denne cyklus) er en gennemførelse af DER's beslutning den 22.-23. marts 2005 om midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien, herunder om bedre styring af strategien med integrerede retningslinier bestående af to elementer: de overordnede økonomisk-politiske retningslinier (BEPG) og retningslinierne for beskæftigelsen.

Baggrund

Kommissionen har den 25. januar 2006 offentliggjort forslag til Rådets beslutning vedrørende retningslinierne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik ((KOM(2006)32 endelig)).

Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005 fastslår, at Det Europæiske Råd vedtager "et sæt integrerede retningslinier bestående af to elementer: de overordnede økonomisk-politiske retningslinier (BEPG) og retningslinierne for beskæftigelsen". Kommissionen henviser i sit forslag til Rådsbeslutning til, at "i betragtning af retningsliniernes karakter af en integreret pakke bør medlemsstaterne gennemføre de overordnede retningslinier for den økonomiske politik fuldt ud".

Hjemmelsgrundlag

Kommissionens forslag til beskæftigelsesretningslinier vedtages i henhold til den foreskrevne procedure i Traktatens artikel 128.

Nærhedsprincippet

Medlemsstaterne har ansvaret for deres økonomiske politikker, herunder makroøkonomisk og mikroøkonomisk politik samt beskæftigelsespolitik, men skal ifølge traktaten betragte deres økonomiske politikker som spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i Rådet i kraft af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer, jf. traktatens artikel 99, og retningslinierne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker, jf. traktatens artikel 128. Da retningslinierne er eksplicit hjemlet i traktaten finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Kommissionens forslag har til formål at fastlægge beskæftigelsesretningslinierne for 2006.

Forslaget indebærer, at Rådets beslutning af 12. juli 2005 om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker opretholdes for 2006, og at medlemsstaterne tager hensyn til dem i deres beskæftigelsespolitikker.

Det nye koncept med tre-årige retningslinier - startende med år 2005 - er en gennemførelse af DER's beslutning den 22.-23. marts 2005 om midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien, her-

under om bedre styring af strategien, herunder med integrerede retningslinier bestående af to elementer: de overordnede økonomisk-politiske retningslinier (BEPG) og retningslinierne for beskæftigelsen, jf. nedenstående oversigt.

s. 39/47

Oversigt: De integrerede retningslinier for vækst og job (2005-2008)

Makroøkonomiske retningslinier

- 1 At sikre økonomisk stabilitet
- 2 At sikre økonomisk holdbarhed
- 3 At fremme efficient allokering af ressourcer
- 4 At fremme større sammenhæng mellem makroøkonomisk politik og strukturpolitik
- 5 At sikre at lønudvikling bidrager til makroøkonomisk stabilitet og vækst
- 6 At bidrage til en dynamisk og velfungerende ØMU

Mikroøkonomiske retningslinier

- 7 At udvide og uddybe det indre marked
- 8 At sikre åbne og kompetitive markeder
- 9 At skabe et mere attraktivt erhvervmiljø
- 10 At fremme iværksætterkulturen og at skabe et miljø fremmende for små og mellemstore virksomheder
- 11 At udvide og forbedre europæisk infrastruktur og færdiggøre aftalte prioriterede grænseoverskridende projekter
- 12 At øge og forbedre investeringer i F&U
- 13 At fremme innovation og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (ICT)
- 14 At fremme en bæredygtig anvendelse af ressourcer og styrke synergierne mellem miljøbeskyttelse og vækst
- 15 At bidrage til en stærk industriel base

Beskæftigelsesretningslinier

- 16 At gennemføre beskæftigelsespolitikker rettet mod opnåelse af fuld beskæftigelse, forbedring af kvalitet og produktivitet i arbejdet, og styrkelse af social og territorial samhørighed
- 17 At fremme en livslang tilgang til arbejde
- 18 At sikre rummelige arbejdsmarkeder for jobsøgende og udsatte grupper
- 19 At forbedre matching af behov på arbejdsmarkedet
- 20 At forbedre fleksibilitet kombineret med sikkerhed i beskæftigelsen og reducere segmentering på arbejdsmarkedet
- 21 At sikre en beskæftigelsesfremmende udvikling i løn og andre arbejdskraftomkostninger
- 22 At udvide og forbedre investeringer i humankapital
- 23 At tilpasse uddannelses- og efteruddannelsessystemer som reaktion på nye kompetencekrav

Beskæftigelseskomiteen (EMCO) har i en udtalelse over Kommissionens forslag til en rådsbeslutning om beskæftigelsesretningslinierne udtalt sin støtte til Kommissionens forslag og anfører, at disse retningslinier udgør en del af de integrerede retningslinier for 2005-2008, der

også inkluderer de overordnede økonomisk politiske retningslinier, som også er validdes for 2006. s. 40/47

Formandskabet har den 8. maj 2006 fremlagt sit udkast til beslutning om retningslinier for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik. Beslutningsforslaget er udtryk for fuld tilslutning til Kommissionens forslag til beslutning. Forslaget behandles i Socialgruppen den 11. maj med henblik på efterfølgende behandling i Coreper.

Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal høres i forbindelse med vedtagelse af retningslinierne, jf. traktatens artikel 128,2. Europa-Parlamentet har fremlagt sin holdning i udvalgsbetænkning A6-0086/2006. Parlamentet tilslutter sig Kommissionens forslag til beslutning.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant, idet Kommissionens forslag til retningslinier ikke i sig selv har lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagets konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestillingen samt de erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne

Kommissionens forslag til beskæftigelsesretningslinier har ingen væsentlige konsekvenser statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget har heller ikke væsentlige konsekvenser for samfundsøkonomien, beskæftigelsen og ligestillingen eller at have erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne. Gennemførelse af retningslinierne forventes at have positive konsekvenser for samfundsøkonomien, herunder beskæftigelsen og ligestillingen.

Høring

Beskæftigelseskomiteens udtalelse over Kommissionens forslag til en rådsbeslutning om beskæftigelsesretningslinierne har været fremsendt til orientering og evt. bemærkninger i EU-specialudvalget vedrørende arbejdsmarkedet og sociale forhold. Der er modtaget følgende høringssvar:

Kommunernes Landsforening og Danske Regioner har meddelt, at de ikke har bemærkninger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens forslag til beslutning om beskæftigelsesretningslinierne for 2006 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Beskæftigelsesretningslinierne for 2005, der nu som planlagt forlænges, blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (beskæftigelses- og socialministre) den 2. juni 2005.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side hilses Kommissionens forslag til beslutning vedrørende beskæftigelsesretningslinierne velkommen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU-lande ventes at hilse Kommissionens forslag til beslutning om beskæftigelsesretningslinierne velkommen og at have en positiv holdning til forslaget. Rådet skal fastlægge retningslinierne med kvalificeret flertal. Sagen ventes ikke at blive sat til afstemning.

11. **Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2003/88/EF vedr. visse aspekter af organisering af arbejdstiden**

s. 41/47

KOM(2004)607

- Politisk enighed (offentlig)

Opdatering af samlenotat forelagt Europaudvalget forud for rådsmødet den 8. december 2005.

Resumé

Ovennævnte forslag er fremsat dels som en konsekvens af en revisionsforpligtelse i direktivets artikel 22 om den såkaldte opt-out-mulighed, dels som en konsekvens af EF-domstolens to principielle domme om anvendelsen af arbejdstidsdirektivet. Afgørelserne giver anledning til vanskeligheder for en række medlemsstater for så vidt angår arbejdstidstilrettelæggelsen (arbejdstidsopgørelsen) – særligt for læger. På rådsmødet i december 2005 kunne Rådet ikke nå til enighed om forslaget. Det østrigske formandskab har siden da alene gennemført uformelle konsultationer med medlemslandene enkeltvis eller i mindre grupper, mens der ikke har været og heller ikke planlægges møder i Socialgruppen herom i indeværende halvår. Konsultationerne har ifølge formandskabet ikke ført til et gennembrud. Formandskabet planlægger at fremlægge et nyt forslag til kompromis direkte i Coreper den 24. maj med henblik på at forsøge at opnå politisk enighed i Rådet i juni.

Baggrund

Kommissionen fremlagde i september 2004 et direktivforslag om ændring af direktiv 2003/88/EF vedr. visse aspekter af organiseringen af arbejdstiden (KOM(2004)607). Europa-Parlamentet afgav sin udtalelse den 11. maj 2005. Kommissionen fremlagde på den baggrund et revideret direktivforslag (KOM(2005)246) den 31. maj 2005. Forslaget er blevet drøftet på flere rådsmøder, *senest i december 2005*, uden at man har kunnet nå til enighed.

Formålet med forslaget er i høj grad at få løst de problemer i forhold til arbejdstilrettelæggelsen i medlemsstaterne, som blev skabt med SIMAP-dommen og forstærket med JAEGER-dommen.

Om SIMAP- og JAEGER-dommene kan det anføres, at førstnævnte dom fastslog, at rådighedsvagter, der tilbringes på arbejdsstedet, skal medregnes til arbejdstiden, hvilket betød, at det i en række brancher, herunder i særdeleshed sundhedssektoren, ville blive meget vanskeligt at opfylde direktivets krav om, at der højst må arbejdes 48 timer om ugen i gennemsnit. Sidstnævnte dom bekræftede dette og knæsatte desuden, at kompenserende hviletid skal udvikles i fuld udstrækning umiddelbart efter arbejdstids ophør.

Ifølge det gældende arbejdstidsdirektiv skulle den såkaldte ”opt out”-bestemmelse i artikel 22 tages op til overvejelse, og også dette afspejles i det fremsatte forslag.

Sagen har ikke været behandlet i Socialgruppen under østrigsk formandskab, som alene har gennemført uformelle konsultationer med medlemslandene enkeltvis eller i mindre grupper. Selvom formandskabet ikke har kunnet konstatere muligheder for et gennembrud i sagen, vil man fremlægge et nyt kompromisforslag direkte i Coreper den 24. maj. Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet den 1. juni, hvor formandskabet på baggrund af sit kompromisforslag sigter mod politisk enighed. Hvis dette ikke lykkes, udelukker formandskabet ikke, at det måske kunne komme på tale at afholde et ekstraordinært rådsmøde senere i juni for at sikre politisk enighed under østrigsk formandskab.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i TEF art. 137.

Nærhedsprincippet

Direktivforslaget vurderes som værende i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da der er tale om et forslag om ændring af et direktiv på baggrund af to domme, der har givet anledning til betydelige problemer i medlemslandene.

Formål og indhold

Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005 indeholder tre hovedelementer, som netop har de problemstillinger, der udspringer af SIMAP- og JAEGER-dommene, før øje. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at den ovenfor nævnte ”opt out” (hvorefter lønmodtagere individuelt kan fraskrive sig loftet på maksimalt 48 timers arbejde om ugen i gennemsnit) ophører efter 3 år, men dog eventuelt vil kunne forlænges af Kommissionen efter ansøgning herom. Endvidere indeholder forslaget en bestemmelse om at forene arbejds- og familieliv og en betragtning om, at direktivets minimumskrav gælder for alle arbejdstagere som defineret i artikel 3, litra a i direktiv 89/391/EF. Endelig er der med Europa-Parlamentets ændringsforslag dukket et nyt element op i forhandlingerne, som vurderes at kunne påføre medlemslandene betydelige forpligtelser. Disse elementer gennemgås nedenfor:

- 1) Det foreslås, at inaktiv rådighedstid ikke medregnes til arbejdstiden, med mindre andet bestemmes nationalt. Der kan dog ikke afvikles hviletid i den inaktive rådighedstid, som i øvrigt med inddragelse af arbejdsmarkedets parter vil kunne fastsættes ud fra gennemsnitstimer i de forskellige sektorer. I den forbindelse indføres nye definitioner af rådighedstid og inaktiv rådighedstid og arbejdsplads.
- 2) Det foreslås, at der gives mulighed for ved lov at udvide referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid fra udgangspunktet på fire måneder op til 12 måneder, idet medlemsstaterne dog skal sikre, at arbejdsgiver i så fald opfylder visse betingelser. Hidtil har det kun været muligt at udvide referenceperioden i medfør af kollektiv overenskomst.
- 3) Det foreslås, at kompenenserende hviletid skal afvikles inden for en rimelig frist, der fastsættes nationalt.
- 4) ”Opt out”-en foreslås som udgangspunkt afskaffet tre år efter implementeringsfristen for et ændringsdirektiv, men en sådan ordning vil kunne forlænges af Kommissionen efter anmodning herom fra en medlemsstat. Den opt out, der kan anvendes i de tre år og eventuelt forlænges, er i øvrigt beskåret, og der kan eksempelvis ikke arbejdes mere end 55 timer i én enkelt uge, hvis andet ikke er aftalt ved kollektiv overenskomst.
- 5) Det foreslås, at medlemsstaterne skal opfordre arbejdsmarkedets parter til at indgå aftaler, der gør det lettere at forene arbejdsliv og familieliv. I den forbindelse skal medlemsstaterne sikre, at arbejdsgiverne i god tid informerer medarbejderne om ændringer i tilrettelæggelsen af arbejdet, og at arbejdsgiverne overvejer anmodninger fra medarbejderne om ændringer i tilrettelæggelsen af arbejdet.
- 6) Et af Europa-Parlamentets ændringsforslag er, at direktivets loft over den samlede ugentlige arbejdstid på 48 timer i gennemsnit skal gælde pr. lønmodtager. Kommissionen har i sit

reviderede forslag (af 31. maj 2005) søgt at imødekomme forslaget ved at indsætte en s. 43/47 betragtning om, at direktivets forskrifter finder anvendelse på alle arbejdstagere.

Op til rådsmødet den 8. december 2005 fremlagde det britiske formandskab et revideret forslag, som blev forhandlet på rådsmødet, uden at der blev opnået enighed. Forløbet viste, at der tegner sig bred enighed om de elementer, som adresserer SIMAP/Jæger-dommene, dvs. spørgsmålene om inaktiv rådighedstid, referenceperiodens længde og kompenserende hviletid, men at uenigheden om opt out-spørgsmålet og spørgsmålet om, hvorvidt direktivet skal fortolkes som gældende pr. lønmodtager eller pr. kontrakt, forhindrede en samlet løsning.

Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget har været igennem første læsning i Europa-Parlamentet, som den 11. maj 2005 vedtog en række ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag. En del af disse ændringsforslag genfindes i Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005.

Blandt Europa-Parlamentets næsten 200 ændringsforslag kan fremhæves forslagene om, at adgangen til opt out afskaffes i løbet af 36 måneder, og at loftet over den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal ansues i forhold til samtlige en lønmodtagers ansættelsesforhold. Det er eksempler på, at Europa-Parlamentet generelt har lagt mere vægt på arbejdstagerbeskyttelse og mindre vægt på fleksibilitet end det, der var lagt op til i Kommissionens oprindelige forslag.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid og de definitioner, der er relevante i den forbindelse, findes i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet, jf. lovbekendtgørelse nr. 896 af 24. august 2004.

Regler om afvikling af hviletid mv., herunder hvordan rådighedsvagter skal behandles i den forbindelse, findes i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 om hvileperiode og fridøgn mv., som har hjemmel i arbejdsmiljøloven.

De særlige arbejds- og hviletidsregler for fiskere på havgående fiskeskibe er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 516 af 21. juni 2002 om fiskeres hviletid mv.

For så vidt angår offshore-området udgøres retsgrundlaget af bekendtgørelse nr. 630 af 1. juli 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdstiden på havanlæg, som har hjemmel i lov nr. 292 af 10. juni 1981 om visse havanlæg med senere ændringer. Idet man gennem denne bekendtgørelse har gennemført regler, der som minimum svarer til direktivets beskyttelsesniveau, gælder lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet ikke for dette område, jf. § 1, stk. 4, i lovbekendtgørelse nr. 896 af 24. august 2004.

Med de to nævnte domme skal også de danske regler forstås på en måde, der giver vanskeligheder omkring tilrettelæggelsen af vagter, placeringen af hviletid og bemandingsmæssige forhold i visse brancher.

De nye definitioner og bestemmelserne om forening af arbejds- og familieliv vil skulle indarbejdes i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet. En eventuel udvidelse af referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid vil kunne gennemføres med hjemmel i § 9, som bemyndiger ministeren til efter forhandlinger med arbejdsmarkedets parter at fastsætte nærmere regler vedrørende udnyttelse af direktivets undtagelsesmuligheder.

Hvis direktivforslaget vedtages vil der endvidere skulle foretages ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 om hvileperiode og fridøgn mv.

En vedtagelse af bestemmelse om, at der ikke kan afvikles hviletid i inaktiv rådighedstid, vil betyde, at visse gældende danske overenskomster ikke vil kunne opretholdes.

Forslagets konsekvenser for statsfinancerne, samfundsøkonomien, beskæftigelsen, arbejdsmarkedet og ligestillingen samt de erhvervsmæssige og administrative konsekvenser for virksomhederne

Forslaget - især bestemmelsen om, at der ikke kan afvikles hviletid i inaktiv rådighedstid - vurderes at have samfundsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for de offentlige finanser, hvis det vedtages i den foreliggende form.

Den fortolkning af direktivet som gældende pr. lønmodtager, som Kommissionen med den tilføjede betragtningstekst lægger op til, vil i yderste konsekvens kunne have vidtrækkende konsekvenser for fleksibiliteten på det offentlige, så vel som det private, arbejdsmarked og dermed også konsekvenser for de offentlige finanser.

Hvis der ikke vedtages et ændringsdirektiv, vil domstolens fortolkning af arbejdstidsdirektivet i SIMAP og Jaeger stå fast som gældende ret. Uden at omfanget kan angives præcist kan det slås fast, at det også vil have samfundsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for de offentlige finanser, f.eks. i forhold til sundhedssektoren, hvis kompenserende hviletid skal afvikles straks og hvis inaktiv rådighedstid skal medregnes til arbejdstiden. Omfanget af konsekvenserne vil blandt andet afhænge af, om der indføres opt-out i Danmark, hvis ikke direktivet ændres.

Høring

Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005 har ikke været sendt i høring i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Kommissionens oprindelige forslag fra september 2004 blev sendt i høring i udvalget, hvorfra der indkom følgende høringssvar:

DA finder generelt, at Kommissionens direktivforslag slet ikke i tilstrækkelig grad bidrager til at øge fleksibiliteten på det europæiske arbejdsmarked. DA finder mere konkret, at fastholdelsen af en referenceperiode på som udgangspunkt fire måneder ikke afspejler den europæiske virkelighed. Efter DAs opfattelse burde direktivet i stedet direkte hjemle parternes adgang til at aftale en længere referenceperiode end de foreslåede 12 måneder. DA støtter, at medlemsstaterne får mulighed for ved lov at fastsætte referenceperioden for den maksimale ugentlige arbejdstid til 12 måneder. Herved bliver der mulighed for at ligestille den del af arbejdsmarkedet, hvor reguleringen sker på grundlag af individuelle kontrakter med den overenskomstdækkede del af arbejdsmarkedet. DA anerkender endvidere, at definitionerne af rådighedstid og inaktiv rådighedstid hjælper til at løse problemer for alle virksomheder med overvågningsopgaver, hvor det er nødvendigt at have et beredskab. DA fastholder samtidig, at definitionen af arbejdstid generelt er for bred, hvilket også er årsag til problemerne med rådighedsvagter. Efter DA's opfattelse er det vanskeligt at se den nærmere begrundelse for indførelsen af en 72 timers-grænse ved afholdelse af kompenserende hvileperioder. Man burde i denne forbindelse i højere grad tage udgangspunkt i praksis i de forskellige medlemsstater. DA savner endvidere argumenter i forslaget for at foretage stramninger i adgangen til individuelt aftale, at 48-timersreglen ikke finder anvendelse. Tværtimod er anvendelsen af denne

mulighed for at fravige 48-timers reglen ved individuel aftale i god overensstemmelse med reglerne på den del af arbejdsmarkedet, hvor løn- og ansættelsesvilkår fastsættes ved individuel kontrakt. s. 45/47

FA er tilfredse med forslaget med hensyn til indførelsen af inaktiv tid og udvidelsen af referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid.

DSI vurderer, at ændringerne, der foreslås, kan være til betydelig fordel med hensyn til regelafklaring og konkret planlægning for de mennesker, som har forskellige hjælpeordninger, eksempelvis efter lov om socialservice § 77.

FTF vender sig generelt imod de ændringer, der foreslås, idet ændringerne angiveligt forringer lønmodtagernes vilkår. FTF finder, at der ikke er behov for at give mulighed for en udvidelse af referenceperioden til 12 måneder ved lov, da der i dag er mulighed for en sådan udvidelse via kollektive overenskomster. I den forbindelse nævner FTF, at det forekommer uacceptabelt, at der åbnes for en 65 timers uge over en meget lang periode. I relation til forslagene om rådighedstid, inaktiv tid og kompenserende hviletid finder FTF, at der er tale om en forringelse af lønmodtagernes sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold og af forholdet mellem arbejds- og familieliv. Endelig finder FTF, at forslaget om generel adgang til ved individuel aftale at fravige reglen om gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på 48 timer udgør en forringelse af lønmodtagernes vilkår på det danske arbejdsmarked.

AC mener på det overordnede plan, at direktivforslaget primært tilgodeser arbejdsgiversidens ønske om fleksibilitet, og at det kan underminere det danske overenskomsts system, da muligheden for at indgå individuelle aftaler om at fravige arbejdstidsbestemmelserne kan udgøre et incitament til ikke at indgå nye kollektive aftaler og til ikke at forny de eksisterende. AC fraråder dansk opbakning til de af Kommissionen foreslåede ændringer. AC fraråder desuden indførelsen af de to nye arbejdstidsbegreber, da betydningen og rækkevidden af dem skaber betydelig usikkerhed og uklarhed. Hvis de nye tidsbegreber alligevel fastholdes, skal AC som et minimum anmode om, at usikkerheden om begrebernes indbyrdes sammenhæng, herunder hvorvidt inaktiv kan betragtes som hviletid, afklares, inden et endeligt direktiv vedtages. I relation til forslaget om udvidelsen af referenceperioden finder AC, at fravigelse fra hovedreglen om en fire måneders referenceperiode kun bør kunne ske på basis af aftaler mellem parterne. AC finder endvidere forslaget om kompenserende hviletid meget uheldigt, da det vil kunne medføre urimeligt lange og helbredstruende arbejdsperioder for lønmodtagere. AC mener, at en sådan bestemmelse helt bør udgå, da referenceperioderne allerede i dag kan udvides efter nærmere aftale. I forhold til ”opt out”-en ser AC positivt på, at Kommissionen har søgt at stramme op på anvendelsen heraf, men foretrækker, at muligheden helt fjernes. Efter AC’s opfattelse sættes arbejdstiden reelt op til 65 timer om ugen, og de beskyttelsesforanstaltninger, direktivet opstiller, er intet værd. Som minimum foreslår AC, at arbejdsgiver tillægges bevisbyrden for, at betingelserne for at anvende ”opt out”-en er iagttaget.

Det Kommunale Kartel (KK) finder det overordnet uacceptabelt, at Kommissionen i et arbejdsmiljødirektiv foreslår forringelser af lønmodtagernes sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold. KK vurderer, at denne nye praksis ikke er i overensstemmelse med traktatens mål. Mere konkret betragter KK forslaget om kompenserende hviletid som en klar forringelse. KK foreslår, at direktivet som minimum bør indeholde bestemmelser om, hvor ofte en hvileperiode kan udskydes, og om det kan gælde flere dage i træk. Udskydelsesmuligheden i så lang en periode er dybt kritisabel under hensyn til den enkeltes sundhed og sikkerhed.”

KL hilser Kommissionens forslag velkomment. KL fremhæver vigtigheden af, at de nye definitioner og bestemmelserne om hviletid i forslaget gennemføres. KL opfordrer til, at eventuelle mindre problemer, der måtte blive påpeget, ikke kommer til at dominere den danske holdning til forslaget. s. 46/47

LO er overordnet af den opfattelse, at direktivforslaget er et skridt i den forkerte retning. De nye definitioner vil ifølge LO gøre det vanskeligere at skabe sammenhæng mellem arbejds- og familieliv, og det vil rejse nye fortolkningsspørgsmål. Hvis det skulle være muligt at definere rådighedstid som andet end arbejdstid, bør det ikke kunne ske uden hjemmel i kollektivt overenskomst. LO er betænkelig ved muligheden for at udskyde afvikling af kompenserende hviletid i op til 72 timer, da en sådan forringelse af arbejdstidsreglerne vil kunne medføre, at lønmodtagere får endog meget lange arbejdsperioder uden hvil. LO tager skarp afstand fra forslaget om, at referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal kunne udvides til 12 måneder ved lov alene efter konsultation med arbejdsmarkedets parter, da en sådan mulighed vil svække incitamentet til at indgå kollektive overenskomster. Dog finder LO, at de foreslåede præciseringer omkring referenceperioden er hensigtsmæssige. Efter LO's opfattelse burde direktivforslaget indeholde en udfasning af "opt out'en" frem for blot en mindre indskrænkning heraf. Det er således uacceptabelt, at det fortsat er muligt at have en ugentlig arbejdstid på 65 timer på det europæiske arbejdsmarked, og LO tager det for givet, at "opt out'en" heller ikke vil blive udnyttet i Danmark fremover.

Amtsrådsforeningen (ARF) mener overordnet, at Kommissionens forslag er et konstruktivt forsøg på at rette op på de problemer, som SIMAP- og Jaegerdommen skabte for arbejdstilrettelæggelsen i blandt andet sygehusvæsenet og på sociale døgninstitutioner. ARF vurderer, at indførelsen af begrebet inaktiv tid under vagt er helt essentielt for at imødegå nogle af de problemer, som EF-domstolens afgørelser skabte for varetagelsen af den offentlige service i Danmark. ARF støtter derfor varmt Kommissionens forslag om indførelse af begrebet inaktiv tid. ARF finder endvidere, at forslaget om kompenserende hviletid vil genindføre den fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen, som ikke mindst er vigtig i perioder med eksempelvis vakanter stillinger, ferieafholdelse eller sygdom blandt personalet. ARF hilser ligeledes Kommissionens forslag om udvidelse af referenceperioden velkomment, da også det vil bidrage til at sikre fleksibiliteten. Endelig finder ARF det vigtigt, at forslaget om en stramning af "opt out"-mulighederne ikke kommer til at blokere for gennemførelsen af Kommissionens øvrige ændringsforslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens oprindelige ændringsforslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet den 7. december 2004, hvor et flertal var imod regeringens forhandlingsoplæg, og til orientering forud for Rådsmødet den 3. marts 2005. Regeringen forelagde igen et forhandlingsoplæg i sagen for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 2. juni 2005, hvor et flertal var imod regeringens forhandlingsoplæg. Regeringen forelagde på baggrund af Kommissionen reviderede ændringsforslag af 31. maj 2005 et forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 11. november 2005, hvor der ikke var et flertal imod regeringens oplæg. *Endelig forelagde regeringen sagen til orientering for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 8. december 2005.*

Regeringens foreløbige generelle holdning

Efter regeringens opfattelse er Kommissionens reviderede forslag ikke noget fremskridt i forhold til det oprindelige ændringsforslag. Det gælder såvel i forhold til løsning på de problemer, som EF-domstolens afgørelser har skabt inden for blandt andet sundhedssektoren, som i

forhold til spørgsmålet om fortolkning en af direktivet bestemmelser som gældende pr. kontrakt eller pr. lønmodtager. s. 47/47

Konkret vurderes det fra regeringens side, at forslaget om, at der ikke skal kunne afvikles hviletid i den inaktive rådighedstid, ikke er tilstrækkeligt fleksibelt til, at gældende danske overenskomster kan opretholdes. Endvidere vurderes det, at forslaget om, at kompenserende hviletid skal afholdes inden for en rimelig frist, ikke giver den ønskede sikkerhed for, at kompenserende hviletid kan udskydes i nødvendigt omfang. I den forbindelse kan det anføres, at EF-Domstolen i Jaeger-dommen fastslog, at kompenserende hviletid skulle afvikles straks.

Direktivet indebærer i dag en vis tvetydighed med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelserne skal fortolkes som gældende pr. kontrakt eller pr. lønmodtager. Kommissionens forslag om en tilføjelse i betragtningsteksten om, at minimumsforskrifterne finder anvendelse på alle arbejdstagere, vurderes ikke i sig selv at være problematisk. Men Kommissionen tilkendegav i forbindelse med fremsættelsen af forslaget, at denne betragtningstekst imødekom Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at arbejdstiden summeres i tilfælde af flere ansættelsesforhold, og at direktivet hele tiden har skullet anskues som gældende pr. lønmodtager og ikke i forhold til det enkelte ansættelsesforhold. En sådan fortolkning vurderes at ville skabe vanskeligheder i medlemsstaterne og have vidtrækkende konsekvenser for de europæiske arbejdsmarkeder. Det er vanskeligt at se, hvordan direktivet i så fald skal kunne håndhæves i praksis.

Det britiske formandskabs fremlagde på rådsmødet den 8. december 2005 et kompromisforslag, som umiddelbart vurderet dels ville indebære en lovliggørelse af gældende danske overenskomster, og dels ville fastholde den nuværende fortolkning af direktivet i forhold til spørgsmålet om pr. lønmodtager/pr. kontrakt. Forslaget kunne derfor støttes fra dansk side, men et flertal var imod af forskellige årsager, og forslaget faldt. Fra regeringens side har man siden da i forbindelse med bilaterale kontakter på ministerniveau og uformelle konsultationer med formandskabet og andre medlemslande arbejdet for, at man under de videre forhandlinger tog udgangspunkt i det britiske formandskabs seneste kompromisforslag.

Generelle forventninger til andre medlemslandes holdninger

Der har hidtil været tre hovedgrupperinger blandt medlemsstaterne. Én gruppe medlemsstater har talt for en afskaffelse eller udfasning af adgangen til opt out. En anden gruppe har ønsket at bibeholde adgangen til opt out og har lagt vægt på fleksibilitet, mens en tredje gruppe har placeret sig imellem de to andre.

Pr. lønmodtager-fortolkningen, som et flertal af medlemslandene formentlig vil være imod, kan dog få en vis betydning for medlemsstaternes holdninger til opt out'en fremover, hvis den knæses. Det kan fx tænkes, at flere lande vil støtte bibeholdelse af adgangen til opt out, hvis reglerne fremover skal anskues i forhold til den enkelte lønmodtager frem for i forhold til det enkelte ansættelsesforhold.

Det er formandskabets klare intention at forsøge at nå frem til politisk enighed om en fælles holdning inden udgangen af deres formandskab. Situationen er dog endnu helt uafklaret. Sagen har været blokeret i Rådet af to solide blokerende mindretal. I tilfælde af afstemning forventes Danmarks stemme ikke at være udslagsgivende.